

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

5 Οκτωβρίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4340

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 123047/Θ2

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Θρησκευτικής εξειδίκευσης «Θέματα από την Αγία Γραφή Α΄ Τάξης Εκκλησιαστικού Γυμνασίου».

**Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) των άρθρων 19, 20 και 24 του ν. 3432/2006 «Δομή και Λειτουργία της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης» (Α΄ 14), όπως ισχύει,

β) του άρθρου 42 παρ. 2 του ν. 4186/2013 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις» (Α΄ 193).

2. Την εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής όπως διατυπώθηκε με τις υπ' αρ. 18/23-5-2019, 19/30-5-2019, 39/26-9-2019 και 28/5-6-2020 πράξεις του Δ.Σ. του.

3. Τη γνώμη του Εποπτικού Συμβουλίου Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης όπως διατυπώθηκε στις 1η/7-6-2019 και 3η/16-7-2020 πράξεις του.

4. Την υπό στοιχεία 108806/Θ2/24-8-2020 (Β΄ 3625) απόφαση της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Αναμόρφωση των Ωρολογίων Προγραμμάτων Σπουδών των Εκκλησιαστικών Γυμνασίων και Γενικών Εκκλησιαστικών Λυκείων» (Β΄ 3625).

5. Το π.δ. 18/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α΄ 31).

6. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α΄ 119).

7. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α΄ 121).

8. Την υπό στοιχεία 1614/Υ1/8-1-2020 (Β΄ 8) κοινή απόφαση της Υπουργού και των Υφυπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων.

9. Το γεγονός ότι δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για τις δαπάνες που καλύπτονται από

αυτόν, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.1/Γ/434/ 118032/ Β1/9-9-2020, εισήγηση του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παρ. 6 του ν. 4337/2015 (Α΄ 129) της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του μαθήματος Θρησκευτικής εξειδίκευσης «Θέματα από την Αγία Γραφή Α΄ Τάξης Εκκλησιαστικού Γυμνασίου» ορίζεται ως εξής:

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ
Α΄ ΤΑΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

1η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Βίβλος: ένα ταξίδι γεμάτο εμπειρίες
(Εισαγωγική Ενότητα)

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους για το περιεχόμενο της Βίβλου, καθώς και για τη σημασία που μπορεί να έχει στη ζωή τους.

β) Να αναλύουν τους λόγους για τους οποίους η Βίβλος έχει τη δυνατότητα να συν-αρπάζει και να νοηματοδοτεί τη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.

γ) Να προσδιορίζουν τη Βίβλο ως έργο όπου αποτυπώνονται χωρίς εξιδανικεύσεις οι εμπειρίες του ανθρώπου και να τεκμηριώνουν με επιχειρήματα τη διαπίστωση αυτή.

δ) Να απαριθμούν και να κατονομάζουν ποια βιβλία ανήκουν στην Παλαιά και ποια στην Καινή Διαθήκη.

ε) Να αναγνωρίζουν και να αποτιμούν τον ρόλο που διαδραματίζει στην Εκκλησία η Βίβλος ως μια φωνή διαμαρτυρίας απέναντι σε κάθε ανειλικρινή σχέση του ανθρώπου με τον Θεό και τον «άλλον».

Περιεχόμενα

I. Τα βιβλία της Καινής και της Παλαιάς Διαθήκης και οι χρονολογίες συγγραφής τους.

II. Η δράση του Θεού μέσα στην ιστορία των ανθρώπων: το κατεχοχόν θέμα της Βίβλου.

III. Ο διάλογος ως βασικό χαρακτηριστικό των βιβλικών διηγήσεων.

IV. Ο ρεαλισμός των βιβλικών διηγήσεων.

V. Βίβλος: κείμενα στα οποία αποτυπώνονται εμπειρίες ζωής!

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

Βιώνοντας

1. TWPS: Τι περιέχει ένας ταξιδιωτικός οδηγός;

2. TWPS: Τι νομίζετε ότι περιγράφει η Βίβλος;

3. Ανακριτική καρτέλα: Ένας συντάκτης βιβλίου της Αγίας Γραφής περιγράφει τα υλικά γραφής που χρησιμοποίησε.

4. Ρόλος στον τοίχο: Τα συναισθήματα ενός πιστού που διαβάζει την Αγία Γραφή.

Εννοιολόγηση

1. Παζλ εικόνas σε ομάδες: Τα βιβλία της Παλαιάς και τα βιβλία της Καινής Διαθήκης.

2. Αφήγηση κειμένων με μουσική ή προβολή των ιστοριών σε βίντεο κείμενο: «Κάιν και Άβελ», «Ο Δεκάλογος», «έλεος θέλω και ου θυσίαν» (Ωσ 6,6), «η άρνηση του Πέτρου», «Ουαί δε υμίν, γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί».

3. TTPS: Χρειαζόμαστε στην Αγία Γραφή;

4. Ιδεοθύελλα με την έκφραση: «βιβλία της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης».

5. Σύνταξη κειμένων: Οι σκέψεις των μαθητών για τη σημασία της Αγίας Γραφής για το σημερινό άνθρωπο.

6. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου με θέμα: «Η Αγία Γραφή».

7. Επίλυση προβλήματος: Γιατί η Αγία Γραφή είναι ένα «ανοιχτό έργο» με διαχρονική αξία;

Αναλύοντας

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο Headlines): Εικόνες ζωγραφικής από τις διηγήσεις «Κάιν και Άβελ», «ο Δεκάλογος», «η άρνηση του Πέτρου», «Ουαί δε υμίν, γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί», στις οποίες τοποθετείται σύντομος σχολιασμός, ξεκινώντας με τη φράση «Η Βίβλος είναι ένα έργο το οποίο μιλά για...».

2. Έντεχνος Συλλογισμός (Ακούγοντας δέκα επί δύο): Τραγούδι «Η σωτηρία της ψυχής» (Στίχοι: Λίνα Νικολακοπούλου, Μουσική: Σταμάτης Κραουνάκης).

Εφαρμόζοντας

1. Σπαζοκεφαλιά με τα ονόματα των βιβλίων της Βίβλου.

2. Παιχνίδι «Ξεφυλλίζοντας τη Βίβλο» (για την εκμάθηση του τρόπου εύρεσης των χωρίων).

3. Δημιουργία κολλάζ με θέμα: «Λύχνος τοίς ποσί μου ο νόμος σου και φώς ταίς τρίβοις μου» (Ψαλμ. 118, 105).

4. «Παρουσίαση: Βιβλία Αγίας Γραφής». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-7675>).

5. Απεικονίσεις με φαντασία (σκέψεις, αισθήματα και ιδέες μετατρέπονται σε χρώματα και μορφές):

«Η Βίβλος είναι για μένα...».

6. Έντεχνος Συλλογισμός (Ακούγοντας δέκα επί δύο και Συνδέοντας, Επεκτείνοντας, Προκαλώντας): Τραγούδι «Ένα πλοίο για τον Παράδεισο» (Στίχοι: Φίλιππος Πλιάτσικας, Μουσική: Δραμαμίνη και Φίλιππος Πλιάτσικας).

7. Καινοτόμος δράση με θέμα: «Η βιβλιοθήκη του Κουμράν».

8. Διδακτική επίσκεψη στην τοπική βιβλιοθήκη. Οι μαθητές με τη βοήθεια των βιβλιοθηκάρων αναζητούν την Αγία Γραφή και σχετικές μελέτες και υπομνήματα για αυτή που περιλαμβάνονται στη συλλογή της.

9. Ζωγραφική με θέμα: «Μία βιβλιοθήκη με τα βιβλία της Αγίας Γραφής».

2η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Το ταξίδι ξεκινά: ζωή με τον Θεό

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να εξηγούν γιατί η Βίβλος δεν συνιστά επιστημονική περιγραφή της δημιουργίας του σύμπαντος, επισημαίνοντας ότι η βιβλική γλώσσα κατεχοχόν στα πρώτα έντεκα κεφάλαια της Γένεσης είναι συμβολική-ποιητική.

β) Να αναδεικνύουν τη θεολογική διάσταση του κειμένου της Γένεσης ως μαρτυρίας που αποκαλύπτει το «ποιος» και το «γιατί» της Δημιουργίας.

γ) Να αναλύουν τον τρόπο με τον οποίον το βιβλικό κείμενο παρουσιάζει τη Δημιουργία ως ενότητα ορατών και αοράτων, ύλης και πνεύματος, σώματος και ψυχής, κοινωνία άνδρα και γυναίκας.

δ) Να αξιολογούν τις φιλοσοφικές θέσεις σύγχρονων θετικών επιστημών σχετικά με την αιτία και τον σκοπό της δημιουργίας του σύμπαντος.

ε) Να συνειδητοποιούν την προσωπική τους ευθύνη απέναντι στην κτίση, αναγνωρίζοντας το φυσικό περιβάλλον ως οίκο του ανθρώπου και κήρυκα του Δημιουργού του.

Περιεχόμενα:

I. «Γενηθήτω Φως!» Η Δημιουργία του Σύμπαντος και του Ανθρώπου (Γεν 1,1 – 2,3).

II. Η συμβολική κατανόηση της βιβλικής γλώσσας.

III. Η εποχή του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού: η προσπάθεια για μία ανα-Δημιουργία.

IV. Σύγχρονες μορφές των θετικών επιστημών στοχάζονται για τη δημιουργία του κόσμου: Werner Heisenberg, Steven Hawking.

V. Έχει αξία για τον σύγχρονο άνθρωπο η διήγηση για τη Δημιουργία; Ανακαλύπτοντας τον Δημιουργό Θεό μέσα από το κείμενο της Γένεσης.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

Βιώνοντας

1. Προβολή βίντεο με θέμα «η μεγάλη έκρηξη».

2. Επίσκεψη φυσικού επιστήμονα στην τάξη και σύντομη αναφορά για το πείραμα στο CERN.

3. Προβολή βίντεο με θέμα «Γιούρι Γκαγκάριν».

4. Αφήγηση με TWPS: Απόσπασμα από την «Εξαήμερο» του Μ. Βασιλείου που αφορά στην εξέλιξη.

5. Καρέκλα αφήγησης: Ένας μαθητής αφηγείται τις καταγραφές της Γενέσεως για τη δημιουργία και τις συγκρίνει με αντίστοιχες αφηγήσεις των γειτονικών με τον Ισραήλ λαών.

6. «Παγωμένη» εικόνα: Η δημιουργία του Αδάμ και η δημιουργία της Εύας.

7. Μελέτη περίπτωσης: «Η αφήγηση της Παλαιάς Διαθήκης για τη δημιουργία και οι καταγραφές των Φυσικών Επιστημών για το θέμα».

Εννοιολόγηση:

1. Δουλεύοντας με κείμενο (το κείμενο χωρίζεται σε μέρη και Επεξεργασία κειμένου με καθοδηγητικές ερωτήσεις): Το κείμενο της Γένεσης για τη Δημιουργία.

2. Γλωσσική δραστηριότητα «Η "αλήθεια" του κειμένου»: Οι φράσεις και οι λέξεις στο κείμενο της Γένεσης είναι συμβολικές. Γιατί;

3. Ζωγραφίζουν τη μουσική που ακούν: Arvo Pärt, Credo for chorus, orchestra and solo piano. (Διάρκεια: από την έναρξη έως περίπου 1'30").

4. Χάρτης εννοιών: Η εξαήμερος δημιουργία.

5. Μελέτη περίπτωσης: Το κοσμοείδωλο της Παλαιάς Διαθήκης.

6. Μελέτη περίπτωσης: Τι είναι οι «Προτυπώσεις» ή «Προεικονίσεις».

Αναλύοντας:

1. Σύγκριση κειμένων: Werner Heisenberg, Max Planck, Steven Hawking, Friedrich Nietzsche, Γιούρι Γκαγκάριν – τα πραγματικά λόγια του: «Δεν μπορεί ένας αστροναύτης να αιωρείται στο διάστημα και να μην έχει τον Θεό στο νου και την καρδιά του...». (<https://www.dogma.gr/diafora/gkagkarin-o-protos-orthodoxos-sto-diastima/52902/> και <http://www.oodegr.com/oode/epistimi/gagarin1.htm>).

2. Μουσική και οπτικοποίηση: «Σήμερα γεννάται εκ Παρθένου, ο δρακί την πάσαν έχων κτίσιν» «Σήμερα κρεμάται επί ξύλου, ο εν ύδασι τήν γην κρεμάσας».

3. Αντιγνωμίες: Κάποιοι από τους θετικούς επιστήμονες υποστηρίζουν ότι το σύμπαν δεν έχει Δημιουργό. Η Αγία Γραφή υποστηρίζει το αντίθετο. Τι τελικά ισχύει;

4. ΤWPS: «ποιητή ουρανού και γης, ορατών τε πάντων και αοράτων». Ποια είναι τα ορατά και ποια τα αόρατα;

5. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: βλέπω, ισχυρίζομαι, αναρωτιέμαι, διερωτώμαι): Λεπτομέρεια από τη «Δημιουργία» (Capella Sistina) του Μιχαήλ Αγγέλου.

6. «Παρουσίαση: Κοσμολογία, Θεολογία, Οικοθεολογία» Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent ro-lor-8521-7676>).

Εφαρμόζοντας:

1. Εφημερίδα τοίχου: Γενέσεως το ανάγνωσμα... μελετώντας τη Δημιουργία μέσα από τη ματιά της Εκκλησίας

2. Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας: Η Δημιουργία ως αντικείμενο έρευνας των θετικών επιστημών και της Αγίας Γραφής. Ομοιότητες και διαφορές.

3. Επίσκεψη σε Πλανητάριο ή Αστεροσκοπείο ενός γειτονικού πανεπιστημίου ή εικονική μουσειοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου.

4. Εικονική επίσκεψη στα ψηφιδωτά της Γενέσεως στον καθεδρικό ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Monreale της Σικελίας (<http://www.christianiconography.info/sicily/genes isMonreale.html>). Καταγραφή εντυπώσεων από τους μαθητές.

3η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Συναντώντας την πρώτη μεγάλη πρόκληση: το Δέντρο της Γνώσης του Καλού και του Κακού

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να περιγράφουν τη βιβλική διήγηση για την πτώση των πρωτοπλάστων, εξηγώντας τους λόγους που τους οδήγησαν στην επιλογή τους αυτή.

β) Με βάση το βιβλικό κείμενο και την πατερική παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας να αξιολογούν και να ερμηνεύουν την έννοια της αμαρτίας ως αποξένωσης από τον Θεό, τον συνάνθρωπο, και την κτίση.

γ) Έχοντας ως αφετηρία τη διήγηση για την πτώση των πρωτοπλάστων να προβληματίζονται και να διατυπώνουν κριτικά την άποψή τους για την προέλευση και την αιτία του κακού που υπάρχει στον κόσμο.

δ) Να συνειδητοποιούν την ευθύνη τους ενάντια στο ποικιλόμορφο κακό, προτείνοντας τρόπους αντιμετώπισής του σε επίπεδο προσωπικής και κοινωνικής ζωής.

Περιεχόμενα

I. Οι πτώσεις των πρωτοπλάστων (Γεν 3,1 - 4,1 - αποσπάσματα): «Αδάμ, που ει».

II. Πόθος για τη γνώση του καλού και του κακού: Επιθυμία που γοητεύει τον άνθρωπο σε κάθε εποχή!

III. Προσεγγίζοντας την έννοια της αμαρτίας: Παράβαση ή αποτυχία;

IV. Πώς εισέβαλε το κακό στον κόσμο; Από την χαρά του παραδείσου στη ζωή «χωρίς» τον Θεό.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

1. Ιδεοθύελλα: λέξεις κλειδιά «Παράδεισος», «καρπός», «Εύα»

2. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: η αρχή, η μέση και το τέλος): «Απεικονίσεις των μορφών του κακού. (Συλλογή Εικόνων)». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent ro-lor-8521-4219>)

3. ΤWPS: Τι έρχεται στο νου μου με τον όρο «πειρασμός»;

4. «Παγωμένη» εικόνα: Ο Αδάμ και η Εύα κρύβονται την ώρα του δειλιού, όταν ακούν τα βήματα του Θεού στον παράδεισο.

5. Ρόλος στον τοίχο: Η εκδίωξη των πρωτοπλάστων από τον παράδεισο. Τα συναισθήματά τους όταν ακούνε τους λόγους του Κυρίου.

Εννοιολόγηση:

1. Καρέκλα αφήγησης: Ένας άγγελος αφηγείται τα γεγονότα της πτώσης των πρωτοπλάστων (Γεν 3,1 - 4,1).

2. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: η αρχή, η μέση και το τέλος): Τζοβάνι ντι Πάολο «Η εκδίωξη από τον Παράδεισο».

3. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: Headlines): πάνω σε φωτογραφίες από σύγχρονα προϊόντα τεχνολογίας οι μαθητές γράφουν για κάθε μία έναν τίτλο, ξεκινώντας με τις λέξεις «Η τεχνολογία μαγεύει τον άνθρωπο, γιατί...».

4. Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας: «Το δικαίωμα του ανθρώπου να αποφασίζει αν θα επιλέξει το κακό ή το καλό. Παραδείγματα από την καθημερινότητα των μαθητών».

Αναλύοντας:

1. Κύκλος της συνείδησης ή διάδρομος της συνείδησης: Ο διάλογος της Εύας με το φίδι. Να δοκιμάσω τον καρπό ή όχι;

2. «Παγωμένη» εικόνα: Η Εύα και ο Αδάμ δοκιμάζουν τον καρπό από το δέντρο της γνώσης του καλού και του κακού.

3. Συνταύτιση με βιβλικά πρόσωπα: Αδάμ, πώς νιώθει τώρα που φεύγει απ' τον παράδεισο;

4. «Σταυρόλεξο: Οι πρωτόπλαστοι αρνούνται τη σχέση αγάπης με τον Θεό». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-572>).

5. Επικαιροποίηση βιβλικού κειμένου: Γεν 3,1 - 4,1

6. Μελέτη περίπτωσης: «Το Πρωτεύαγγέλιο»

Εφαρμόζοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβα: α. ακούγοντας δέκα επί δύο και β. συνδέοντας, επεκτείνοντας, προκαλώντας): Τραγουδί «Άσε με να κάνω λάθος» (Στίχοι - Μουσική: Ανδρέας Τσιλιφώνης).

2. Κάνοντας θεολογία με τα παιδιά: Χρειάζεται πράγματι ο άνθρωπος τον Θεό;

3. «Δραστηριότητα: Το κακό στον κόσμο». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-ro-lor-8521-1402>)

4. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβα: α. αρχή, η μέση και το τέλος και β. συνδέοντας, επεκτείνοντας, προκαλώντας): «Προσέβλεψα του φυτού το ωραίο...» και «Ενώτισαι τους στεναγμούς της ψυχής μου...» (Ανδρέου Κρήτης, Μέγας Κανών, Τροπάρια Β' Ωδής).

4η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Οι μεγάλες απειλές: από τον Κάιν και τον Άβελ στον πύργο της Βαβέλ

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να συγκρίνουν την πράξη του Κάιν με σύγχρονες μορφές άσκησης βίας στον «άλλον».

β) Να κατονομάζουν και να επεξηγούν μέσα στη διήγηση για τον Κατακλυσμό και την Κιβωτό του Νώε στοιχεία που επιβεβαιώνουν την αγάπη και την πρόνοια του Θεού για τον άνθρωπο και τα λοιπά πλάσματα.

γ) Να εξηγούν για ποιον λόγο η οικοδόμηση του πύργου της Βαβέλ συνιστά σύμβολο της επιθυμίας του ανθρώπου να δημιουργήσει «υποκατάστατο» του παραδείσου και να καταστήσει είδωλο τον ίδιο του τον εαυτό, την κοινωνία και τον πολιτισμό του.

δ) Να συσχετίζουν με θεολογικά κριτήρια τη διήγηση για τον πύργο της Βαβέλ με τα γεγονότα της Πεντηκοστής, όπως περιγράφονται στις Πράξεις των Αποστόλων.

ε) Να ερμηνεύουν ορισμένα γεγονότα της Πρωτοϊστορίας της Γένεσης ως συνέπειες των αποφάσεων του ανθρώπου, και να τοποθετούνται κριτικά απέναντι σε αυτές, αναγνωρίζοντάς τες ως πανανθρώπινες εμπειρίες.

στ) Να συνειδητοποιούν ότι, σύμφωνα με τη διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας, η αναζήτηση της ενότητας και της ειρήνης, χωρίς τον Θεό, κατεξοχήν χορηγός της ζωής, υπόκειται στην αποτυχία και τη διάψευση, και να αξιολογούν με επιχειρήματα τη θέση αυτή.

Περιεχόμενα

I. Κάιν και Άβελ: γιατί ο άνθρωπος ασκεί βία στον «αδελφό» του; (Γεν 4,2 - 15 - αποσπάσματα).

II. Η κιβωτός του Νώε: Κατακλυσμός και ελπίδα (Γεν. 6-9 - αποσπάσματα).

III. Ο πύργος της Βαβέλ (Γεν 11,1 - 9 - αποσπάσματα)

IV. Από τη σύγχυση που προκάλεσε ο πύργος της Βαβέλ στην ενότητα που χαρίζει το Άγιο Πνεύμα την Πεντηκοστή («Ότε καταβάς τας γλώσσας συνέχεε, διεμέριζεν έθνη ο Ύψιστος· ότε του πυρός τας γλώσσας διένειμεν, εις ενότητα πάντας εκάλεσε»).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

1. Ιδεοθύελλα: λέξη κλειδί «βία».

2. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: βλέπω, ισχυρίζομαι, αναρωτιέμαι): φωτογραφία του ψηλότερου κτιρίου στον κόσμο Burj Khalifa.

3. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: Headlines): σύντομο βίντεο σχετικά με το πρώτο και μοναδικό ταξίδι του υπερωκεάνιου «Τιτανικός».

4. TWPS: «Έχω μία εμπορική εταιρία και θέλω το όνομά της να γίνει ξακουστό, θέλω να γίνει ένα σπουδαίο brand name».

5. Δραματοποίηση: Η συζήτηση του Άβελ με τον Κάιν.

Εννοιολόγηση:

1. Μετασηματισμός βιβλικού κειμένου: Κάιν και Άβελ (Γεν 4,2 - 15).

2. Απόδοση κειμένου σε μια ιστορία με εικόνες: «Συλλογή εικόνων: Κιβωτός του Νώε». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-ro-lor-8521-883>).

3. Επίλυση προβλήματος: Το ιστορικό πλαίσιο της διήγησης για τον πύργο της Βαβέλ.

4. Εννοιολογικός χάρτης. Τα γεγονότα του Κατακλυσμού.

5. Μελέτη περίπτωσης: «Ζιγκουράτ- Πύργος της Βαβέλ. Εμπνεύσεις από γειτονικούς λαούς για δημιουργία θεολογικού λόγου από τους συγγραφείς της Παλαιάς Διαθήκης».

Αναλύοντας:

1. Ανακριτική καρτέλα - Συνταύτιση με βιβλικά πρόσωπα: Ο Κάιν (στόχος: διερεύνηση των συναισθημάτων και των κινήτρων της στάσης του Κάιν απέναντι στον Άβελ).

2. Ανάλυση διαστάσεων: Γιατί ο άνθρωπος επιθυμεί να χτίσει τον πύργο της Βαβέλ; Ποιο πρόβλημα έχει και πώς θέλει να το επιλύσει;

3. Εννοιολογικός χάρτης (mind map): αναδεικνύοντας τα κοινά σημεία με τις λέξεις-κλειδιά «Πτώση πρωτοπλάστων», «Κάιν και Άβελ», «Κατακλυσμός», «πύργος της Βαβέλ».

4. Δημιουργία σταυρολέξου με το "Web 2.0" εργαλείο δημιουργίας σταυρολέξων Crossword Labs (πληροφορίες για τον τρόπο κατασκευής στην τοποθεσία Περί ανέμων, υδάτων και σχολείου...[<https://samouchos.weebly.com/crossword-labs.html#>]) με θέμα «Οι συνέπειες της πτώσης των Πρωτοπλάστων».

Εφαρμόζοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: αρχή, η μέση και το τέλος): «Συλλογή εικόνων: Πεντηκοστή (μεικτή τέχνη). Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-ro-lor-8521-1072>).

2. Μουσική και οπτικοποίηση και κατόπιν Κείμενα με έμπνευση: Κοντάκιο της Πεντηκοστής «Ότε καταβάς τας γλώσσας συνέχεε...»

3. επικαιροποίηση βιβλικού κειμένου: Ο πύργος της Βαβέλ (Γεν 11, 1 - 9).

4. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: ακούγοντας δέκα επί δύο): Τραγούδι «Δίψα» (Στίχοι - Μουσική: Νίκος Πορτοκάλογλου).

5. Σύγκριση κειμένων: «Κάιν και Άβελ», «Ο Ιωσήφ αποκαλύπτεται στα αδέρφια του».

6. Εκπαιδευτική ή διδακτική επίσκεψη του σχολείου στον «Πύργο των Αθηνών», το ψηλότερο κτήριο της Ελλάδας. Καταγραφή εντυπώσεων.

5η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Μεταναστεύοντας: Αβραάμ και Σάρα, Άγαρ και Ισμαήλ

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να αιτιολογούν και να αξιολογούν την απόφαση του Αβραάμ για εγκατάλειψη της πατρίδας του, ένεκα της πίστης – εμπιστοσύνης στον Θεό, που τον προσκαλεί στο «άγνωστο» μέσω «επαγγελιών».

β) Να εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους σχετικά με τη δοκιμασία την οποίαν υπέστη η Άγαρ.

γ) Να εξετάζουν εάν η κλήση της Άγαρ ανατρέπει ορισμένα αρνητικά θρησκευτικά στερεότυπα.

δ) Να αναδεικνύουν την οικουμενική διάσταση της Βίβλου, επισημαίνοντας ότι η κλήση του Θεού για σωτηρία απευθύνεται στον κόσμο ολόκληρο.

Περιεχόμενα

I. Η κλήση του Αβραάμ: έξοδος από την πατροπαράδοτη εστία. Γιατί; (Γεν 12, 1-3).

II. Ο Θεός αποκαλύπτεται σε μία ξένη: η κλήση της Άγαρ και η γέννηση του Ισμαήλ (Γεν 16, 1-13).

III. Η ευλογία του Θεού μόνο για τους οικείους και τους «εκλεκτούς»; Το μήνυμα της Βίβλου πέρα και πάνω από κάθε εθνότητα.

IV. Η εκλογή στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη (Ρωμ 9, 10-16).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

1. ΤWPS: λέξεις κλειδιά «πρόσφυγες» και «ξένοι».

2. Καρέκλα αφήγησης: ένα προσφυγόπουλο που ζει στην Ελλάδα περιγράφει το ταξίδι του.

3. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: αντιλαμβάνομαι, γνωρίζω, φροντίζω): φωτογραφίες από την ορθόδοξη ιεραποστολή σε διάφορα μέρη του κόσμου.

4. Χτίσιμο της στάσης του ρόλου του Αβραάμ, μετά την απομάκρυνση της Άγαρ και του μικρού Ισμαήλ.

Εννοιολόγηση:

1. Διήγηση βιβλικού κειμένου από άλλη προοπτική: Ο Ισμαήλ αφηγείται την κλήση του Αβραάμ και την εγκατάλειψη της πατρώας του γης.

2. Παιχνίδι ρόλων: Ο διάλογος Αβραάμ και Σάρας σχετικά με την απόκτηση παιδιού μέσω της δούλης Άγαρ

3. Μελέτη περίπτωσης. Η συνάντηση του Κυρίου με τον Αβραάμ και τη Σάρρα στη δρυ Μαμβρή.

4. Διαθεματική μελέτη περίπτωσης. Η θυσία του Αβραάμ στην Παλαιά Διαθήκη, στη λογοτεχνία και στη ζωγραφική.

Αναλύοντας:

1. Συλλογικός ρόλος: Η Σάρα πριν και μετά την κύηση της Άγαρ.

2. Ρόλος στον τοίχο: Σκέψεις και συναισθήματα της Άγαρ μετά την εκδίωξη από τον Αβραάμ.

3. Δραματοποίηση: Η περιπλάνηση και η ταλαιπωρία της Άγαρ στην έρημο.

4. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: αντιλαμβάνομαι, γνωρίζω, φροντίζω): ζωγραφικός πίνακας «Η εκδίωξη της Άγαρ» του Andrian van der Waerff.

5. Αντιγνωμίες: Ο Αβραάμ δέχεται να την πρόταση της Σάρα για τεκνοποίηση μέσω της Άγαρ.

6. Παραγωγή ενός κοινωνιογραφήματος κειμένου: Αβραάμ, Σάρα, Άγαρ.

Εφαρμόζοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: ακούγοντας δέκα επί δύο): «Τον ήλιον κρύψαντα τας ιδίας ακτίνας...[...] Δός μοι τούτον τον ξένον...» (Ιδιόμελο της Μ. Παρασκευής).

2. Δημιουργία κολλάζ με θέμα: «Η Εκκλησία, μια οικογένεια που αγκαλιάζει τον κόσμο ολάκερο».

3. Δημιουργία παζλ (με ελεύθερο λογισμικό π.χ. το swar puzzle) με θέμα: «Χάρτης με τα ταξίδια του Αβραάμ».

6η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Η «πάλη» του Θεού με τον «πονηρό» Ιακώβ:

Η εκλογή πραγματοποιείται μέσα από εκπλήξεις!

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να εξηγούν για ποιον λόγο η εκλογή στην Παλαιά Διαθήκη συμπορεύεται με απρόσμενες και δύσκολες καταστάσεις.

β) Να προσεγγίζουν την έννοια της εκλογής ως πράξης που έχει ως σημείο αφετηρίας αποκλειστικά την απόφαση του Θεού και όχι τις ηθικές επιλογές του ανθρώπου.

γ) Να αναδεικνύουν τη θεολογική σημασία της εκλογής, επισημαίνοντας μέσα από παραδείγματα βιβλικών διηγήσεων ότι αυτή συνιστά ανάληψη ευθύνης για τη σωτηρία όλου του κόσμου και όχι προνομιακή διάκριση από τους άλλους.

δ) Να διακρίνουν μέσα στις διηγήσεις για τον Ιακώβ και τον Ιωσήφ, αγωνίες και αναζητήσεις του σύγχρονου ανθρώπου και να τις αντιπαραβάλλουν κριτικά με τη ζωή ενός σύγχρονου Χριστιανού μέσα στο Σώμα της Εκκλησίας.

Περιεχόμενα

I. Η ευλογία αρχίζει με...μία απάτη: Ο Ιακώβ λαμβάνει την ευλογία (Γεν 27, 18-30).

II. Έλαβε την ευλογία, αλλά δεν είναι «αλώβητος»: Ο Λάβαν ξεγελά τον Ιακώβ (Γεν 29, 4-30 επιλογή).

III. Μια πορεία προς την αυτογνωσία και τη θεογνωσία: Η πάλη του Ιακώβ με τον Θεό (Γεν 32, 23-32 επιλογή).

IV. Η απόρριψη και η αποκατάσταση του Ιωσήφ (Γεν 37,2 - 11.23-36 επιλογή).

V. Αντί κακού, αγαθόν: Ο Ιωσήφ συγχωρεί και συμφιλιώνεται με τα αδέρφια του (Γεν 45,1-28 επιλογή).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

1. ΤWPS: «Στις εκλογές για την ανάδειξη 5μελούς συμβουλίου της τάξης μου συγκέντρωσα τις περισσότερες ψήφους. Οι σκέψεις και τα συναισθήματά μου».

2. Ρόλος στον τοίχο: «Ποιες θα μπορούσαν να είναι οι σκέψεις και τα συναισθήματα ενός ανθρώπου που ανήκει στον εκλεκτό λαό του Θεού;».

3. Δραματοποίηση: Ο Ιακώβ ξεγελάει τον γέροντα Ισαάκ και λαμβάνει τα πρωτοτόκια.

4. Χτίσιμο της στάσης του ρόλου των αδελφών του Ιωσήφ.

Εννοιολόγηση:

1. Διήγηση βιβλικού κειμένου από άλλη προοπτική: Ο Ησαύ διηγείται τα γεγονότα σχετικά με την απάτη του Ιακώβ.

2. Συνταύτιση με βιβλικά πρόσωπα: «Ιακώβ, πώς νιώθεις καθώς αναχωρείς για τον θείο σου Λάβαν;».

3. Καρέκλα αφήγησης: Ο μεγαλύτερος εκ των παιδιών του Ιακώβ διηγείται την ιστορία του Ιωσήφ από τη στιγμή της άδικης μεταχείρισής του μέχρι την ανάδειξή του σε Αντιβασιλέα της Αιγύπτου.

4. Καρέκλα αφήγησης: Ένας μαθητής αναλαμβάνει το ρόλο του Ιωσήφ που αφηγείται τις περιπέτειές του.

Αναλύοντας:

1. Συλλογικός ρόλος: Ο Ιακώβ πριν και μετά την πάλη με τον Θεό.

2. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: η αρχή, η μέση και το τέλος): Πίνακας "Jacob Wrestling with the Angel" του Rembrandt.

3. «Παγωμένη» εικόνα: Ο Ησαύ συμφιλιώνεται με τον αδελφό του Ιακώβ.

4. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου: «Μετακινήσεις σημιτικών πληθυσμών της Μέσης Ανατολής στην Αίγυπτο».

Εφαρμόζοντας:

1. «Η ιστορία του Ιακώβ (κουίζ)». Από το «Φωτόδεντρο».

(<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-1340>).

2. Δουλεύοντας με κείμενο: γέροντος Αιμιλιανού Σιμωνοπετρίτου, Περί Θεού: Λόγος Αισθήσεως, 22η και 23η παράγραφος (http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/aimilianos_peritheou_1.html).

3. Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με θέμα: «έαν ουν πεινά ο εχθρός σου, ψώμιζε αυτόν, εάν διψά, πότιζε αυτόν· τούτο γάρ ποιών άνθρωκας πυρός σωρεύσεις επί την κεφαλήν αυτού. μη νικώ υπό του κακού, αλλά νικά εν τω αγαθώ το κακόν.» (Ρωμ. 12, 20-21).

4. Κοιτάζοντας τη γη από ψηλά. Με ελεύθερο πρόγραμμα περιήγησης της υδρογείου «ανακαλύπτεται» η διαδρομή Χαναάν -Αίγυπτος που ακολούθησε η οικογένεια του Ιακώβ.

7η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Ταξίδι με προορισμό... την ελευθερία!

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να αιτιολογούν με επιχειρήματα την άποψή τους αναφορικά με το γεγονός πως ο Θεός, που αποκαλύπτεται στον Μωυσή σε μια βάτο, συμπορεύεται με τους αδύνατους, κατατρεγμένους και αδικημένους ανθρώπους.

β) Με γνώμονα τη βιβλική διήγηση για τη δέκατη πληγή του Φαραώ, να προσεγγίζουν το θεολογικό περιεχόμενο της γιορτής του Εβραϊκού Πάσχα, ως πράξης και ως ανάμνησης μέσω της οποίας επικαιροποιείται η σχέση ζωής ανάμεσα στον Θεό και τον λαό.

γ) Να ερμηνεύουν τη σημασία της Εξόδου όχι μόνο ως μακράς και επίπονης πορείας προς την ελευθερία αλλά και ως αναζήτησης για μία αληθινή και αποκλειστική σχέση με τον Θεό.

δ) Να περιγράφουν το θεολογικό υπόβαθρο, βάσει του οποίου η παράδοση της Εκκλησίας κατανόησε το Εβραϊκό Πάσχα ως προτύπωση του Χριστιανικού.

Περιεχόμενα

I. «Εγώ Είμαι Αυτός που είμαι» («Εγώ ειμί ο ΄Ων»): Η αποκάλυψη του Ονόματος του Θεού (Εξ 3,1-14).

II. Οι δέκα πληγές του Φαραώ: Ο Θεός αποκαλύπτει το θέλημά του με τρόπο παιδαγωγικό (Εξ 7,14 -11,10 επιλογή).

III. Από τη γη της τρυφής στην έρημο και από τη σκλαβιά στην ελευθερία: Η διάβαση της Ερυθράς Θάλασσας και το Πάσχα των Εβραίων (Εξ 12, 1-14).

IV. Το Πάσχα στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη: ομοιότητες και διαφορές.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. Ιδεοθύελλα: «Εξοδος».

2. Εννοιολογικός χάρτης (mind map): «Πότε ο άνθρωπος είναι αιχμάλωτος; - Μορφές αιχμαλωσίας σήμερα»

3. Απεικονίσεις με φαντασία (Σκέψεις, αισθήματα και ιδέες μετατρέπονται σε χρώματα και μορφές): «"Ελευθερία" για μένα σημαίνει...».

4. Δραματοποίηση: Η συνάντηση του Μωυσή με το Φαραώ, όταν του ζητάει να απελευθερώσει τους σκλαβωμένους Ισραηλίτες.

5. Απεικονίσεις με φαντασία: Οι μαθητές σκέπτονται τη διάβαση των Ισραηλιτών από την Ερυθρά θάλασσα και κατόπιν μέσω της ζωγραφικής αποτυπώνουν τη σκέψη τους σε χαρτί.

Εννοιολόγηση:

1. Μετασχηματισμός βιβλικού κειμένου: Η αποκάλυψη του Θεού μέσω της φλεγόμενης αλλά μη καιόμενης βάτου.

2. Εφημερίδα τοίχου: Οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Ισραηλίτες στην έρημο.

3. Καρέκλα αφήγησης: «Ένας Ισραηλίτης έφηβος διηγείται τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν από τη στιγμή που εμφανίστηκε η δέκατη πληγή του Φαραώ μέχρι και τη διάβαση της Ερυθράς Θάλασσας».

4. Στο σκοινί της μπουγάδας: Οι μαθητές γράφουν σύντομες σκέψεις για την έξοδο του λαού από τη σκλαβιά της Αιγύπτου και στη συνέχεια αναρτώνται στον πίνακα.

Αναλύοντας:

1. Επίλυση προβλήματος: η ετυμολογία και το περιεχόμενο της έννοιας «Πάσχα» και η σχέση της με τη δέκατη πληγή του Φαραώ.

2. Μουσική και οπτικοποίηση και κατόπιν Κείμενα με έμπνευση, με αφορμή τους στίχους: «Ελευθερία χωρίς αγάπη, φως μου, είναι ποτάμι χωρίς νερό» από το Τραγούδι «Μετρώ τα κύματα» (Στίχοι - Μουσική: Νίκος Πορτοκάλογλου).

3. Βιβλικά αινίγματα: Δίνονται στοιχεία για τον χαρακτήρα του φαραώ και οι μαθητές καλούνται να καταλάβουν το πρόσωπο για το οποίο γίνεται λόγος.

Εφαρμόζοντας:

1. Ζωγραφίζουν τη μουσική που ακούν: «Μωσής κατενόησεν εν βάτω, το μέγα Μυστήριον του τόκου σου». Τροπάριο από την Η' Ωδή του Ακαθίστου Ύμνου.

2. Η έξοδος των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο (κουίζ). Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-7520>).

3. Έντεχνος συλλογισμός (Ακούγοντας δέκα επί δύο): «Πάσχα ιερόν ημίν σήμερον αναδέδεικται...» - Τροπάριο από την Θ' Ωδή του Όρθρου της Κυριακής του Πάσχα.

4. Project: Επίσκεψη στον ενοριακό ναό και συνέντευξη με τον εφημέριο της ενορίας πάνω στο θέμα «Πάσχα των Εβραίων και Πάσχα των Χριστιανών».

5. Έντεχνος Συλλογισμός (Ακούγοντας δέκα επί δύο): Τραγούδι «Πάσχα των Ελλήνων» (Στίχοι: Γιώργος Θέμελης, Μουσική: Σταύρος Κουγιουμτζής).

6. Μετασχηματισμός βιβλικού κειμένου: Η Έξοδος από την Αίγυπτο μεταγράφεται ως είδηση σε εφημερίδα.

8η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Εμπόδια στην πορεία για την ελευθερία

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να εκτιμούν και να αξιολογούν τη στάση των Ισραηλιτών απέναντι στον Μωυσή, τη στιγμή που αυτοί έρχονται αντιμέτωποι με τις δύσκολες συνθήκες της ερήμου

β) Να επισημαίνουν μέσα από τις βιβλικές διηγήσεις, ότι η σχέση με τον Θεό δεν αφορά μόνο στην πνευματική διάσταση, αλλά πάντοτε διέρχεται μέσα από τις στοιχειώδεις υλικές ανάγκες του ανθρώπου.

γ) Να κατονομάζουν τους λόγους για τους οποίους η λατρεία του χρυσού μόσχου στο Σινά δεν ευαρέστησε στον Θεό.

δ) Να αναλύουν την παιδαγωγική σπουδαιότητα της περιπλάνησης των Ισραηλιτών στην έρημο, επιχειρώντας μέσα από τα αυτά γεγονότα να διακρίνουν ερωτήματα πανανθρώπινα.

ε) Να εξετάζουν κριτικά εάν και με ποιον τρόπο στην εποχή μας εμφανίζονται σύγχρονες μορφές ειδωλολατρίας.

Περιεχόμενα

I. Το μάνα εξ' ουρανού και το νερό από την πέτρα: Ο Θεός μεριμνά για τις βιοτικές ανάγκες - τον «επιούσιο άρτο» των ανθρώπων (Εξ 16,13-16. 17, 1-7).

II. Ο χρυσός μόσχος στο Σινά: Η σχέση με τον Θεό δοκιμάζεται (Εξ 32,1-8)

III. Η έρημος: ένα σπουδαίο «σχολείο» για τον λαό του Θεού.

IV. Τι γοητεύει τον σύγχρονο άνθρωπο: ο Θεός ή τα ελκυστικά υποκατάστατά του;

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: η αρχή, η μέση και το τέλος): Φωτογραφίες από παιδιά του Τρίτου Κόσμου, τα οποία αντιμετωπίζουν την πείνα και την ανέχεια.

2. Κάνοντας θεολογία με τα παιδιά: «Ο Θεός ενδιαφέρεται μόνο για τα πνευματικά ζητήματα του ανθρώπου, ενώ αδιαφορεί για τα υλικά;».

3. «Παγωμένη» εικόνα: Οι Ισραηλίτες χορταίνουν με το Μάννα και τα ορτύκια στην έρημο.

Εννοιολόγηση:

1. Συλλογικός ρόλος: Οι Ισραηλίτες διαμαρτύρονται για την έλλειψη τροφής και νερού στην έρημο.

2. Διήγηση βιβλικού κειμένου από άλλη προοπτική: Ο Ααρών διηγείται τα γεγονότα που οδήγησαν στην κατασκευή ενός χρυσού μόσχου.

3. Μελέτη περίπτωσης: Δύο δύσκολες καταστάσεις στην έρημο για τους Ισραηλίτες. Η μάχη με τους Αμαληκίτες και τα δαγκώματα των φιδιών.

Αναλύοντας:

1. Ανάλυση διαστάσεων: Οι συνθήκες που πρόκειται να αντιμετωπίσουν οι Ισραηλίτες λίγο μετά την επιτυχή διάβαση της Ερυθράς Θάλασσας.

2. Επίλυση προβλήματος: Ο χρυσός μόσχος στη θρησκεία των Χανααίων (και των Αιγυπτίων [ταύρος Άπις]). Τι συμβολίζει και για ποιον λόγο τον χρησιμοποιούσαν οι Ισραηλίτες;

Εφαρμόζοντας:

1. Σταυρόλεξο «Ο λαός της Διαθήκης πορεύεται στην έρημο». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-567>).

2. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: Headlines): Πάνω σε φωτογραφίες που απεικονίζουν επιτεύγματα της σύγχρονης τεχνολογίας ή επίσης αγαθά της σύγχρονης κοινωνίας, οι μαθητές προσκαλούνται να γράψουν μία σύντομη πρόταση, η οποία ξεκινά με τις λέξεις: «Ορισμένοι θεωρούν ότι ο σύγχρονος άνθρωπος δεν έχει ανάγκη τον Θεό, διότι...».

3. Έντεχνος Συλλογισμός (Ακούγοντας δέκα επί δύο και Συνδέοντας, Επεκτείνοντας, Προκαλώντας): «Σταυρόν χαράξας Μωσής, επ' ευθείας ράβδω, τήν Ερυθράν διέτεμε...» - Καταβασίες της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού - Α' Ωδή.

4. TWPS: «Τι χρειάζεται ο άνθρωπος για να συναντήσει τον Θεό; Ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαίες για μία τέτοια συνάντηση;».

9η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Η περιπλάνηση χρειάζεται πυξίδα!

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να προσδιορίζουν το θεολογικό περιεχόμενο του όρου «Διαθήκη» με βάση τη βιβλική διήγηση για τον Δεκάλογο στο Σινά.

β) Να συσχετίζουν μεταξύ τους τις έννοιες «εντολή του Θεού» και «ζωή μαζί με τον Θεό», αιτιολογώντας την

απάντησή τους με παραδείγματα μέσα από τις βιβλικές διηγήσεις.

γ) Να αναγνωρίζουν την τέλεση της θείας λατρείας, τόσο στην Παλαιά Διαθήκη όσο και στην Εκκλησία σήμερα, ως εγγύηση - «κιβωτό» για τη διατήρηση της σχέσης ζωής ανάμεσα στον Θεό και τον άνθρωπο.

δ) Να αξιολογούν και να διαμορφώνουν τεκμηριωμένη άποψη για την έννοια και τον ρόλο των εντολών του Θεού μέσα στον χώρο της Εκκλησίας.

Περιεχόμενα

I. Ο Δεκάλογος στο Σινά: Ο Θεός συνάπτει Διαθήκη με τον λαό του πάνω σε δύο πλάκες (Εξ 20,1-17).

II. Εντολές και διατάξεις για τη λατρευτική ζωή: Εγγύηση για να παραμείνει ζωντανή η σχέση με τον Θεό.

III. «Μη νομίσετε ότι ήλθον καταλύσαι τον νόμον» (Μτ 5, 17): Ο Νόμος ως Οδηγός στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη.

IV. «Η τήρηση των εντολών βρίσκει την ολοκλήρωσή της στην προσευχή υπέρ όλου του κόσμου» (γέρων Σωφρόνιος Σαχάρωφ): η αγάπη των πάντων ως η κατεξοχήν εντολή στο Σώμα της Εκκλησίας.

V. Η θεία Λειτουργία ως κατεξοχήν έκφραση της θυσιαστικής αγάπης στο Σώμα της Εκκλησίας.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

1. ΤWPS: Τι εννοούμε με τον όρο «διαθήκη» σήμερα;
2. Διδακτικός διάλογος: «Χρειαζόμαστε κανόνες στη ζωή μας?».

Εννοιολόγηση:

1. 5Π και 1Γ: Οι Ισραηλίτες συνάπτουν στον Σινά Διαθήκη με τον Θεό.
2. «Παγωμένη» εικόνα: Ο Μωυσής παραδίδει στους Ισραηλίτες τον Δεκάλογο.

3. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: αντιλαμβάνομαι, γνωρίζω, φροντίζω): «Ο Δεκάλογος του Μωυσή στην ανατολική τέχνη». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-875>).

4. Μελέτη περίπτωσης: Το Σαββατικό και το Ιωβηλαίο έτος.

Αναλύοντας:

1. Ιστοεξερεύνηση: Ποια λέξη της εβραϊκής γλώσσας αποδίδεται με τον όρο «Νόμος» στο κείμενο των Εβδομήκοντα; Ποια είναι η σημασία της λέξης αυτής;

2. Project [συνθετική εργασία]. Γνωρίζω τις σπουδαιότερες γιορτές του Ιουδαϊσμού μέσα από μία επίσκεψη σε Συναγωγή.

3. «Η ζωή οργανώνεται με βάση τον Νόμο του Μωυσή (κουίζ)». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-1320>).

4. Μαρκάρισμα και υπογράμμιση κειμένου. «Τα ρήματα των 10 εντολών».

Εφαρμόζοντας:

1. Αντιγνωμίες: «Ο Θεός είναι αγάπη και άρα δεν μπορεί να επιβάλει τις εντολές του στους ανθρώπους».

2. Επικαιροποίηση βιβλικού κειμένου και κατόπιν Κείμενα με έμπνευση: «εντολήν καινήν δίδωμι υμίν ίνα αγαπάτε αλλήλους, καθώς ηγάπησα υμάς ίνα και υμείς αγαπάτε αλλήλους.» (Ιω. 13,34).

3. Απεικονίσεις με φαντασία: «Υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου». (Ειρηνικά από τη Θεία Λειτουργία Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου).

4. Σύνταξη πίνακα περιεχομένων. Πίνακας με τις σκέψεις που ακούστηκαν στην τάξη για τις Δέκα εντολές.

10η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Οι ηγέτες ως υπηρέτες του λαού στο ταξίδι:

Δεββώρα, Σαμψών, Δαβίδ

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να αποδίδουν με δικά τους λόγια το περιεχόμενο της λέξης «Κριτής» όπως κατανοείται μέσα στις βιβλικές διηγήσεις του ομώνυμου βιβλίου σε αντιπαράθεση προς τον δυνάστη βασιλέα.

β) Να περιγράφουν και να αξιολογούν τις ιστορικές συνθήκες που επικρατούσαν κατά την περίοδο εμφάνισης των Κριτών.

γ) Να κατονομάζουν και να εκτιμούν τα χαρακτηριστικά στοιχεία που διέπουν τη ζωή των Κριτών.

δ) Να επισημαίνουν ότι οι Ισραηλίτες, αν και εγκαταστάθηκαν στη Γη της Επαγγελίας, αιχμαλωτίζονται από ξένους λαούς λόγω της επαναλαμβανόμενης απομάκρυνσής τους από τον Θεό. Εκείνος όμως δεν τους εγκαταλείπει!

ε) Να εξηγούν, με βάση τις βιβλικές διηγήσεις για τους Κριτές, γιατί και με ποιον τρόπο η διατάραξη της σχέσης εμπιστοσύνης προς τον Θεό έχει άμεσες συνέπειες στην καθημερινότητα του ανθρώπου.

στ) Να αναγνωρίζουν τα ηγετικά χαρακτηριστικά τα επιτεύγματα αλλά και τις πτώσεις του Δαβίδ.

ζ) Να αιτιολογούν γιατί η μετάνοια συνιστά ένα εκπληκτικό μέσο επανασύναψης της σχέσης ζωής μεταξύ ανθρώπου και Θεού.

η) Διαμορφώνουν και τεκμηριώνουν την άποψή τους σχετικά με τη σημασία που δύναται να έχουν οι Ψαλμοί στη ζωή του σύγχρονου Χριστιανού.

Περιεχόμενα

I. Οι Κριτές: απλοί άνθρωποι της καθημερινότητας που αναλαμβάνουν ευθύνη για χάρη του λαού (Βιβλίο Κριτών).

II. Δεββώρα και Σαμψών: Κραυγές επιστροφής στην αγκαλιά του Θεού! (Κρ 4-5).

III. Δαβίδ: Ένας σπουδαίος βασιλιάς που συγχωρεί αλλά και αμαρτάνει βαριά, επιστρέφοντας όμως στον Θεό με δάκρυα μετανοίας! (Β' Βασ 5-11).

IV. Μέσα από τη μετάνοια υπάρχει πάντοτε διέξοδος! Οι Ψαλμοί του Δαβίδ ως πηγή έμπνευσης για τον σύγχρονο άνθρωπο (Ψλ 50).

V. Ο Χριστός ως «νέος» Δαβίδ και Σολομώντας.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

1. ΤWPS: «Σκέψεις και συναισθήματα για τη λέξη-κλειδί "Σύγχρονοι ηγέτες"».

2. Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας: «Ένας υπολογιστής χρειάζεται ηλεκτρική ενέργεια για να λειτουργήσει. Ο άνθρωπος τι χρειάζεται για να "λειτουργήσει";».

3. «Παγωμένη» εικόνα: Οι Φιλισταίοι συλλαμβάνουν το Σαμψών.

Εννοιολόγηση:

1. Ανακριτική καρτέλα: Ο Σαμψών περιγράφει την κλήση του από τον Θεό.

2. Καρέκλα αφήγησης: Ένας Ισραηλίτης διηγείται τα γεγονότα που οδήγησαν τον Δαβίδ στη συγκλονιστική μετάνοιά του.

3. «Χρονολογικό πλαίσιο της εποχής των Κριτών και των Βασιλέων». Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-641>).

Αναλύοντας:

1. Ρόλος στον τοίχο: Τρόπος ζωής και κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ένας Ισραηλίτης κατά την εποχή των Κριτών.

2. Δραματοποίηση: Ο επινίκιος ύμνος της Δεββώρας.

3. Συλλογικός ρόλος: Η καθημερινή ζωή ενός Ισραηλίτη πριν και μετά το κάλεσμα του Σαμψών για μετάνοια.

Εφαρμόζοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: βλέπω, ισχυρίζομαι, αναρωτιέμαι, διερωτώμαι): «Ο Βασιλιάς Δαβίδ στην ανατολική τέχνη (συλλογή εικόνων). Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-884>).

2. Project: «Οι Ψαλμοί συνοδεύουν τη ζωή του ανθρώπου, από το ξεκίνημά της έως τον θάνατο»

3. Κείμενα με έμπνευση: «Ελέησον μέ, ο Θεός, κατά το μέγα ελεός σου» (Ψλ 50, 1).

4. Καινοτόμος δράση. «Ο λαός των Φιλισταινών. Οι υποθέσεις για την καταγωγή τους από τον ελληνικό χώρο».

11η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Ο Θεός διδάσκει με τρόπο ανατρεπτικό:

Η δυναμική παρουσία του προφήτη Ηλία

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

1. Να εκτιμούν το πρόβλημα που δημιουργεί ο συγκρητισμός, το γεγονός δηλ. ότι είτε με σκοπό τη συμμαχία είτε για άλλους λόγους η μοναδικότητα και η κυριότητα του Θεού της Εξόδου και της Έκπληξης αμφισβητείται.

2. Να αιτιολογούν γιατί ο ζηλωτισμός (η ακραία αντίδραση υπεράσπισης του Θεού μέσω ακόμη και της βίας απέναντι στον άλλον) δεν συνάδει με τον Θεό της μακροθυμίας και του ελέους.

3. Να επισημαίνουν τον τρόπο με τον οποίον μπορούν να δώσουν «μαθήματα» στους πιστούς ακόμη και τα «άλογα ζώα».

4. Να εξηγούν για ποιον λόγο ο Θεός δεν αποκαλύπτεται πάντα σε καταγιστικά φαινόμενα, αλλά στο απαλό «δροσερό αεράκι».

5. Να περιγράφουν με βάση τις βιβλικές διηγήσεις πώς ο Θεός χαριτώνει τους Προφήτες του με «δύναμη» αναστάσιμη.

Περιεχόμενα

I. Στο Βόρειο Βασίλειο του Ισραήλ ο λαός αμφιταλαντεύεται μεταξύ του ελευθερωτή Γιαχβέ και του Βάαλ (Γ' Βασ 16).

II. Ο Ηλίας «κλίνει» τον Ουρανό για έτη. Ωστόσο ένα κοράκι και μια χήρα «διδάσκουν» τον προφήτη (Γ' Βασ 17).

III. Η αναμέτρηση στο όρος Κάρμηλος. Ο Ηλίας καταφεύγει στο όρος Χωρήβ. Η Αποκάλυψη του Θεού «ως φωνή αύρας λεπτή».

IV. Ηλίας και Ελισσαίος ανασταίνουν νεκρούς. Ο Ηλίας αναλαμβάνεται στον Ουρανό (Δ' Βασ 2).

V. Η αναμονή του Ηλία για να συμφιλιώσει πατέρα και γιο... (Μαθ 3, 22-24· Σειρ 48, 1-11).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

1. Εικόνες του προφήτη Ηλία. Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-887>). Επιλέγεται μία εικόνα και γίνεται περιγραφή της.

Εννοιολόγηση:

1. Τα στοιχεία της διήγησης στις εικόνες του προφήτη Ηλία. Από το «Φωτόδεντρο». (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-1425>).

2. Μελέτη περίπτωσης: Ο Αχαάβ και το αμπέλι του Ναβουθαί (Γ' Βασ 21,1-16).

3. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου: Το όρος Κάρμηλος.

4. «Παγωμένη» εικόνα: Η αντίδραση της Σουναμίτισσας όταν είδε το παιδί της αναστημένο από τον προφήτη Ελισσαίο.

5. «Παγωμένη» εικόνα: Ο προφήτης Ηλίας στο χείμαρρο Χεριθ, ανατολικά του Ιορδάνη.

6. Ζωγραφική: Ο προφήτης Ηλίας στο χείμαρρο Χεριθ τρέφεται από τα κοράκια.

7. Καρέκλα αφήγησης: Μαθητής που υποδύεται τον υπηρέτη του Ηλία αφηγείται το τέλος της ξηρασίας στο Βόρειο βασίλειο (Γ' Βασ 18,41-48).

Αναλύοντας:

1. Κύκλος του κουτσομπολιού: Κάτοικοι της Σαρεπτά συζητούν για την ανάσταση του γιού της χήρας από τον προφήτη Ηλία.

2. Γραπτή εργασία: «Γιατί ο Κύριος χρησιμοποίησε τον ήχο από ελαφρό αεράκι για να πλησιάσει τον προφήτη Ηλία».

3. TPS: «Γιατί ο προφήτης Ηλίας κατέφυγε στο όρος Χωρήβ».

4. Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης: «Γιατί κάτοικοι του Βορείου βασιλείου προτιμούσαν να λατρεύουν το Βάαλ αντί για τον ελευθερωτή Κύριο»;

5. Ρόλος στον τοίχο: Η αρπαγή του Ηλία στον ουρανό. Τα συναισθήματα του και τα συναισθήματα του Ελισσαίου.

Εφαρμόζοντας:

1. Κάνοντας θεολογία με τα παιδιά: Η τάξη σε ολομέλεια συζητάει για το θεολογικό νόημα της αναμέτρησης του προφήτη Ηλία με τους ιερείς του Βάαλ.

2. Καινοτόμος δράση με θέμα: «Τα εξωκλήσια της περιοχής μου που είναι αφιερωμένα στον προφήτη Ηλία».

12η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Αγωνία για την επιτυχία του ταξιδιού:

Ο προφήτης Ιωνάς

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να αναγνωρίζουν ότι οι Προφήτες και οι Προφήτισσες προσπαθούν να μεταμορφώσουν το παρόν ασκώντας κριτική σε οποιαδήποτε μορφή Εξουσίας και παρηγοριά στο λαό.

β) Να αξιολογούν τον τρόπο με τον οποίον ότι οι Προφήτες και οι Προφήτισσες και μετά Χριστόν συνδέουν τη σχέση απέναντι στον Θεό με τη μέριμνα για τον πλησίον-«άλλο».

γ) Να διατυπώνουν με επιχειρήματα την άποψη τους σχετικά με το εάν η σημασία του ονόματος «Ιωνάς» παραπέμπει στον τρόπο με τον οποίον ο προφήτης αυτός δρα.

δ) Με βάση τα γεγονότα που περιγράφει κατεξοχήν το βιβλίο του Ιωνά, να τεκμηριώνουν τον λόγο για τον οποίον στα μάτια του Θεού όλοι οι άνθρωποι και το σύμπαν έχουν δυνατότητα σωτηρίας και ευτυχίας.

Περιεχόμενα

I. Ο Προφήτης = Το «στόμα» του Κυρίου που αφυπνίζει

II. Ο προφήτης Ιωνάς.

III. Το αποκαλυπτικό κήρυγμα του Ιωνά στην Νινευί.

IV. Η μακροθυμία του Θεού για όλους τους ανθρώπους και τα ζώα (Ιων 3).

VI. Πώς συμπληρώνουμε εμείς οι ακροατές/αναγνώστες ένα βιβλίο με ανοικτό τέλος! Ιωνάς και Ιησούς Χριστός (Μτ 12, 39-40)· Λκ 11, 29-30).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. Συλλογή εικόνων με θέμα τον προφήτη Ιωνά (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-889>). Χρησιμοποιούνται για υλικό δραστηριότητας που θα δημιουργηθεί με "ελεύθερο" πρόγραμμα παρουσίασης ενός λογισμικού γραφείου (π.χ. OpenOffice).

2. Ιδεοθύελλα με τη λέξη «περιστέρι».

Εννοιολόγηση:

1. Χάρτη εννοιών (Εννοιολογικός χάρτης): Το ταξίδι του Ιωνά.

2. Επίλυση σταυρολέξου με θέμα: «Το περιεχόμενο του βιβλίου του προφήτη Ιωνά» Από το «Φωτόδεντρο». (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-568>).

3. Δημιουργία χάρτη με θέμα: «Ο Ιωνάς από την Ιόπη στη Νινευή».

4. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου: Οι τόποι του Ιωνά (Ιόπη, Θαρσείς, Νινευή).

5. Καρέκλα αφήγησης: Η θαλασσοταραχή, ο κλήρος στον Ιωνά, ο Ιωνάς ρίχνεται στη θάλασσα.

Αναλύοντας:

1. Θετικό-Αρνητικό: Η αντίδραση του Ιωνά για τη σωτηρία των κατοίκων της Νινευή.

2. Συλλογικός ρόλος: Οι ναύτες στο πλοίο που μεταφέρει τον Ιωνά στη Θαρσείς μιλάνε για τον προφήτη.

3. «Παγωμένη» εικόνα: Ο Ιωνάς κάτω από το φυτό που ξεράθηκε.

4. Κύκλος του κουτσομπολιού: Κάτοικοι της Νινευή συζητούν για την παραμονή του Ιωνά στην πόλη τους.

Εφαρμόζοντας:

1. Καινοτόμος δράση με θέμα: «Το ταξίδι στον αρχαίο κόσμο. Οι περιπτώσεις του Οδυσσέα και του προφήτη Ιωνά».

2. Κάνοντας θεολογία με τα παιδιά: Η παγκοσμιότητα της σωτηρίας που προσφέρει ο Θεός.

13η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Το ταξίδι ματαιώνεται;

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να εξηγούν με βάση τη βιβλική διήγηση γιατί είναι επώδυνο το τραύμα που αφήνει ο ξεριζωμός κάποιου από την εστία του, το γκρέμισμα των συμβόλων του και η υποχρεωτική μετανάστευση σε ένα άγνωστο περιβάλλον

β) Να αναδεικνύουν τη θεολογική σημασία της Κρίσης ως δημιουργικής αιτίας που οδηγεί στη συνειδητοποίηση σπουδαίων αληθειών και μέσω αυτής σε μία καινούργια αρχή.

γ) Να διακρίνουν την αξία εκείνων των προσώπων (Προφητών) που παρά το «κόστος» αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες παρηγορητικές.

δ) Να αναλύουν τον τρόπο με τον οποίον η ζωή «συνεχίζεται» μέσω της ζώσας ανάμνησης / ενθύμησης της κοινότητας και της λατρείας.

ε) Να αξιολογούν τη σημασία της διατήρησης των στοιχείων της ταυτότητας, της αντίστασης στην ομογενοποίηση, αλλά και ταυτόχρονα της πρόσληψης μέσω του διαλόγου όλων των θετικών στοιχείων ενός νέου περιβάλλοντος.

Περιεχόμενα

I. Ο Ναός καταστρέφεται, η Πόλη και ο Ναός παραδίδονται στους κατακτητές (Β' Παρ 36, 15).

II. Η ζωή στην Ξενιτιά - «Διασπορά».

III. Οι Τρεις Παίδες στη Φλόγα και ο Δανιήλ στον λάκκο των λεόντων (Δν 3)· (Δν 6).

IV. Κρίση και Σωτηρία! Μια καινούργια Αρχή! Μοναδική ευκαιρία ανακάλυψης της ταυτότητας και της παγκοσμιότητας του Θεού.

α. Το όραμα του Ιεζεκιήλ με τα οστά που αναζωογονούνται (Ιεζ 37· πρβλ. Ιεζ 40-47: η νέα Πόλη)

β. Ο πάσχων Δούλος – Υιός (Ησ 52-53)

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. Δημιουργία παζλ (με ελεύθερο λογισμικό π.χ. το swar puzzle) με θέμα τον χάρτη των μεγάλων αυτοκρατοριών που κατέλαβαν την Παλαιστίνη.

Εννοιολόγηση:

1. Χτίσιμο της στάσης του ρόλου του βασιλιά των Περσών Κύρου.

2. Συλλογικός ρόλος: Οι Ισραηλίτες που επιστρέφουν στην Παλαιστίνη μετά την εξορία.

3. Δραματοποίηση: Εξόριστοι Ιουδαίοι που θρηνούν στις όχθες των ποταμών της Βαβυλώνας.

4. Καρέκλα αφήγησης: Ένας μαθητής αναλαμβάνει το ρόλο του ιστορικού που δέχεται ερωτήσεις για τις αυτοκρατορίες που κυριάρχησαν στον Ισραήλ.

Αναλύοντας:

1. Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης: Η προφητεία του Ιεζεκιήλ για την Καινή Διαθήκη.

Εφαρμόζοντας:

1. Πραγματοποιείται εικονική περιήγηση στο Pergamonmuseum που βρίσκεται στο Βερολίνο (www.smb.museum/en/museums-institutions/pergamonmuseum/home.html). Αναζητούνται αρχαιότητες που προέρχονται από τις αυτοκρατορίες και αναπαραστάσεις τους. Σχολιάζεται η τεχνοτροπία των εκθεμάτων.

2. Δραστηριότητα από τον ιστότοπο του «Φωτόδεντρου» για τα γεγονότα της αιχμαλωσίας των Ισραηλιτών από τους Βαβυλωνίους, και τους προφήτες εκείνης της περιόδου (photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-1319).

14η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Επιχείρηση διάσωσης: Ρουθ και Εσθήρ

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να περιγράφουν πώς ο Θεός χρησιμοποιεί τα «μωρά και τα εξουθενημένα» του κόσμου, ανεξάρτητα από το φύλο, τη φυλή και την κοινωνική τους και οικονομική τους κατάσταση.

β) Με βάση τις βιβλικές διηγήσεις για την Εσθήρ και τον Δανιήλ να αναγνωρίζουν ότι η θυσία υπέρ των αδυνάμων ενίοτε παραβιάζει ακόμα και θρησκευτικούς «κανόνες».

γ) Να διακρίνουν ότι όσοι αφ' υψηλού επιβουλεύονται τους άλλους δαιμονοποιώντας τους, τελικά καθίστανται οι ίδιοι θύματα της πράξης τους αυτής.

δ) Να εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο μια γιορτή αναβιώνει και επικαιροποιεί μηνύματα ζωής

ε) Να ερμηνεύουν το «γιατί» και το «πώς» ο Θεός κρύβεται σε ένα «βιβλίο» ζωής, στο οποίο το όνομά του δεν μνημονεύεται καθόλου.

Περιεχόμενα

I. Η ιστορία της Ρουθ: αδύναμα πλάσματα μέσω της «πίστης» μεταβάλλονται σε πρωταγωνιστές της ιστορίας της σωτηρίας (Ρουθ 1,22)· (Ρουθ 2,3)· (Ρουθ 2,23)· (Ρουθ 4,13)· (Μτ 1,1. 5).

II. Η ιστορία της Εσθήρ: Μια ασήμαντη ορφανή παραβιάζει τους «κανόνες» της Τορά (: του μωσαϊκού νόμου) επιτελώντας έναν ιερό σκοπό (Εσθ 3-6).

III. Η γιορτή των Κλήρων με τις «μάσκες», την ευθυμία και τη «δικαιοσύνη» ως ανακάλυψη του μηνύματος ενός βιβλίου – Το Πάσχα πριν το Πάσχα (Εσθ 3,7)· (Εσθ 7,4)· (Εσθ 8,6)· (Εσθ 8,11-12,3).

IV. Η επιστροφή στην Παλαιστίνη (Β' Εσδ 1,2)· (Β' Εσδ 6,14). Ο Κύριος ως Χριστό Του χρησιμοποιεί τον Πέρση (!) Κύρο (Ησ 45).

V. Απογοήτευση καθώς η αναμενόμενη Παλινόρθωση δεν πραγματοποιείται. Ο λαός του Θεού σκλάβος στα έθνη.

VI. Τα τέσσερα Θηρία και ο Υιός του Ανθρώπου (Δν 7) Ενδεικτικές Δραστηριότητες.

Βιώνοντας:

1. TWPS: «κ στόματος νηπίων και θηλαζόντων κατηρίσω αίνον» (Ψλ 8,3)

2. Απεικονίσεις με φαντασία (Σκέψεις, αισθήματα και ιδέες μετατρέπονται σε χρώματα και μορφές) με βάση

το χωρίο: «τα μωρά του κόσμου εξελέξατο ο Θεός ίνα τους σοφούς καταισχύνη, και τα ασθενή του κόσμου εξελέξατο ο Θεός ίνα καταισχύνη τα ισχυρά» (Α' Κορ. 1, 27).

Εννοιολόγηση:

1. Ανακριτική καρέκλα: Ένας κάτοικος της Βηθλεέμ διηγείται την ιστορία της Ρουθ.

2. Χάρτης εννοιών (Εννοιολογικός χάρτης): Η ιστορία της Ρουθ.

Αναλύοντας:

• 1. Μελέτη περίπτωσης: Ο θείος της Εσθήρ, Μαρδοχάιος.

2. Χτίσιμο της στάσης του ρόλου της Εσθήρ.

Εφαρμόζοντας:

• 1. Ζωγραφική: Η Ρουθ μαζεύει στάχυα στα χωράφια του Βοόζ.

• 2. Η τάξη επισκέπτεται ένα γυναικείο συνεταιρισμό, που δημιουργεί παραδοσιακά προϊόντα. Συζήτηση για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και πρωτοβουλία.

• 3. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου: Οι Γυναίκες που ήταν πρωταγωνίστριες στη δημιουργία των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων (Λυδία, Φοίβη κ.ο.κ.).

4. Εργασία με θέμα τη θέση της γυναίκας στην αρχαία και σύγχρονη εποχή. Σαν βάση θα χρησιμοποιηθεί σχετική σελίδα του «Φωτόδεντρου» (photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-7508).

15η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Το Μυστήριο. Απ' τον ουρανό στη γη...

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Λαμβάνοντας υπόψη και στάση του πρεσβύτερου Ζαχαρία, να εκτιμούν το γεγονός ότι η δωδεκάχρονη Μαριάμ αποδέχτηκε ελεύθερα την κλήση του Θεού να γίνει η μητέρα του Χριστού, συνειδητοποιώντας το πόσο ριψοκίνδυνη ήταν η απόφασή της αυτή.

β) Να συσχετίζουν τα Χριστούγεννα με το γεγονός ότι ο αληθινός Σωτήρας - Υιός του Θεού γεννάται στο «περιθώριο».

γ) Αποδομώντας τη ρομαντική ατμόσφαιρα, να αναλύουν τους κινδύνους που είχε η μακρά επικίνδυνη πορεία των Μάγων από τον Ευφράτη για να ανακαλύψουν τον Μεσσία και το νόημα του Αστέρα.

δ) Να αναδεικνύουν τη σημασία της επώδυνης Περιτομής και της Υπαπαντής του Κυρίου ως μαρτυρίας του ότι ο Χριστός ήταν Εβραίος, που εκπληρώνοντας τον Νόμο ταυτόχρονα τον υπερέβη χάριν της σωτηρίας των «πολλών».

ε) Να αναγνωρίζουν τον Εμμανουήλ ως «μετανάστη» που επιχειρεί «θανάσιμα άλματα» για να σώσει την εικόνα Του.

στ) Με βάση τη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας να συνδέουν τα Χριστούγεννα των Ευαγγελιστών με τον Σταυρό του Κυρίου.

Περιεχόμενα

I. Η καινούργια Δημιουργία ξεκινά...σε ένα «σπήλαιο» της ορεινής Ναζαρέτ (Λκ 1-2):

α. Ευαγγελισμοί (σε πληθυντικό!)
β. Σύλληψη Προδρόμου και Ιησού (ένα Δίπτυχο Δημιουργίας).

II. Χριστούγεννα με «Χριστό» (Λκ 3):

α. Η σύνδεση της γέννησης του Σωτήρα στο Κατά Λουκάν με την «Παγκοσμιοποίηση» και τα Ευαγγέλια του Κυρίου Αυγούστου, Υιού του Θεού.

β. Τριήμερη «Πορεία» από τη Ναζαρέτ στη Βηθλεέμ

γ. Ευαγγελισμός των ποιμένων.

δ. Ο Κύριος σε «φάτνη» ζώων!

ε. Η Περιτομή (Λκ 2, 21) και η Αφιέρωση - Υπαπαντή στον Ναό (Λκ 2, 22-38).

III. Η Γέννηση του Χριστού στο Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο (Μτ 1-2):

IV. Οι Μάγοι «αστρονόμοι» εξ Ανατολών μπροστά στον Ηρώδη και τους Αρχιερείς.

V. Ο ιδιαίτερος ρόλος του Ιωσήφ.

Ο Διωγμός-Ξεριζωμός: Ο Ιησούς πρόσφυγας στην Αίγυπτο

VI. Χριστούγεννα και σύγχρονος άνθρωπος

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: αντιλαμβάνομαι, γνωρίζω, φροντίζω): Νικηφόρου Βρεττάκου, «Η Ειρήνη, ο Ιησούς και το πουλί»

Εννοιολόγηση:

• 1. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου: Η τάξη αναζητεί πληροφορίες στο διαδίκτυο για το βασιλιά Ηρώδη το Μέγα και τον Οκταβιανό Αύγουστο.

2. Ανακριτική καρτέλα: Ένας μαθητής/βοσκόκς διηγείται στην οικογένειά του τα θαυμαστά που είδε το βράδυ της γέννησης του Χριστού.

Αναλύοντας:

• 1. Δραματοποίηση: μαθητές υποδύονται τους κατοίκους της Βηθλεέμ που συζητούν για τους λόγους που οδήγησαν τους τρεις Μάγους στο χωριό τους.

• 2. Κάνοντας θεολογία με τα παιδιά: Η τάξη σε ολομέλεια συζητάει για τα θεολογικά μηνύματα των αφηγήσεων του Ματθαίου και του Λουκά για τη γέννηση του Χριστού.

• 3. Συλλογή «Φωτόδεντρου», Ενότητα «Η Γέννηση του Χριστού (ανατολική τεχντροπία)» (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7199>) και Ενότητα «Η Γέννηση του Χριστού στη δυτική τέχνη (συλλογή εικόνων)» (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7751>). Ανά θρανίο ή ομάδα οι μαθητές επιλέγουν μία εικόνα και αναλαμβάνουν να την ερμηνεύσει.

Εφαρμόζοντας:

1. «Το πραγματικό νόημα των Χριστουγέννων». Διαδραστική ερμηνεία σκίτσου και συσχετισμός με ποίηση. Παιχνίδι από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9166), στο οποίο συμμετέχει όλη η τάξη.

• 2. Η τάξη επισκέπτεται τον Ι.Ν. της ενορίας, στην οποία βρίσκεται το σχολείο. «Ανακαλύπτει» εικόνες και τοιχογραφίες που αναφέρονται στη Γέννηση. Συζήτηση με τον ιερέα για το νόημα της γιορτής.

• 3. Εικαστικές δραστηριότητες: Όλη η τάξη συνεργάζεται για να γίνει μία ζωγραφιά που θα εμπνεέται από το ποίημα του Νικηφόρου Βρεττάκου.

4. «Παγωμένη» εικόνα: Οι καταναλωτές στις χριστουγεννιάτικες αγορές των μεγαλουπόλεων.

16η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Η βάπτιση του Ιησού:

έναρξη νέας εποχής για την ανθρωπότητα

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να εκτιμούν την αξία της άσκησης σιωπής, της υπακοής και του επαγγέλματος, που εξάσκησε ο Ιησούς Χριστός επί τριάντα έτη.

β) Να ερμηνεύουν και να διατυπώνουν την άποψή τους σχετικά με την παρουσία και το κήρυγμα του «επαναστάτη» της ερήμου, Ιωάννη του Βαπτιστή.

γ) Να αναλύουν το γεγονός της εμβάπτισης του Χριστού στο «χάος», την ανάδυσή του και το ξεκίνημα μιας καινής δημιουργίας, διαμορφώνοντας προσωπική άποψη για το γεγονός αυτό.

δ) Να αναγνωρίζουν τη θεολογική σπουδαιότητα της εκκλησιαστικής εορτής - ανάμνησης της Βάπτισης ως συμμετοχής όλου του Σύμπαντος στην χαρά του καινούργιου κόσμου που ανατέλλει.

ε) Να εκφράζουν σκέψεις και συναισθήματα για την προσωπική τους βάπτιση και να αξιολογούν τη σημασία της, καθώς διαβαίνουν στην εποχή της εφηβείας.

Περιεχόμενα

I. Βασικοί σταθμοί της ζωής του Ιησού ως τη βάπτισή του.

II. Ο Ιησούς Χριστός 12ετής: Η μετάβαση στην εφηβεία, η εμπειρία στο Ναό (Λκ 2, 22-39).

III. Το Βάπτισμα ως «σημείο» μετάνοιας και αναγέννησης (Λκ 3).

IV. Ο Ιωάννης ως «πύρινος» μάρτυρας -Πρόδρομος και στο Μαρτύριο: Κριτική προς την πολιτική Εξουσία (Μκ. 6)

V. Ο Χριστός έκλινε το κεφάλι ταπεινά εμπρός στον Ιωάννη και βαπτίστηκε.

VI. Η βάπτιση του Κυρίου στην Εκκλησία (Επιφάνεια) και η δική μας βάπτιση.

VI. Τι σημαίνει η Βάπτιση για το σύγχρονο άνθρωπο;

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. TWPS: «Κάλαντα των Φώτων – Σκέψεις και συναισθήματα».

Εννοιολόγηση:

• 1. Χιονοστιβάδα: Ο Βαπτιστής στην έρημο της Ιουδαίας.

• 2. Επίλυση Σταυρόλεξου: Ο Ιησούς βαπτίζεται στον Ιορδάνη: Ο καινούριος κόσμος εγκαινιάζεται. Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7098).

• 3. Εικονικό ταξίδι στον ποταμό Ιορδάνη. Η τάξη επισκέπτεται το site Holy Land Virtual reality Tour (www.p4panorama.com/panos/HOLYLAND/). Διαδρομή: μενού - The Jordan River, και πραγματοποιείται η «επίσκεψη» στον ποταμό Ιορδάνη. Καταγραφή εντυπώσεων.

Αναλύοντας:

• 1. Σπαζοκεφαλιά με κείμενο: Το κείμενο των Πειρασμών «κόβεται» σε κομμάτια και ανασυναρμολογείται στο ακέραιο.

• 2. Διάγραμμα των πειρασμών Οι μαθητές δημιουργούν το διάγραμμα των πειρασμών, έχοντας ως πρότυπο το διάγραμμα της Βάπτισης από την τοποθεσία του «Φωτόδεντρου» (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9224>).

• 3. «Παγωμένη» εικόνα: Ο Ιωάννης βαπτίζει στον ποταμό Ιορδάνη.

4. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: η αρχή, η μέση και το τέλος): Η Βάπτιση του Χριστού στην ανατολική τέχνη (συλλογή εικόνων). Από το «Φωτόδεντρο» (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodent-ro-lor-8521-7195>).

5. Ρόλος στον τοίχο: Σκέψεις και συναισθήματα για τους πειρασμούς του Ιησού.

Εφαρμόζοντας:

• 1. Σύνταξη κειμένων: Οι σκέψεις των μαθητών για τη Βάπτιση και τους Πειρασμούς.

• 2. Έθιμα των Θεοφάνια: Επίσκεψη στην τοποθεσία του «Φωτόδεντρου» που αναφέρεται στα έθιμα των Θεοφανείων (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8877).

17η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Ακολουθώντας τον περιπλανώμενο Μεσσία: η Έρημος και η «Γαλιλαία των Εθνών»

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να εκτιμούν τη σημασία της Ερήμου και των Πειρασμών του Κυρίου, αντιπαραβάλλοντάς την προς τη στάση του Αδάμ στην Εδέμ και τις επιλογές του Ισραηλιτικού λαού κατά την Έξοδο.

β) Να ερμηνεύουν τη συμβολική σημασία που κομίζει η Γαλιλαία με την πολυμορφία της και τη λίμνη της, συγκρίνοντας την παρουσία του Κυρίου εκεί με την παρουσία του Βαπτιστή στον Ιορδάνη.

γ) Να διακρίνουν τι σημαίνει η μαθητεία στον «περιπλανώμενο» Ιησού, επισημαίνοντας τι συνεπάγεται η κλήση προς και από τον Χριστό.

δ) Να αξιολογούν τα χαρακτηριστικά που έχει η μαθητεία /ο μαθητής του Ναζωραίου.

ε) Να εκτιμούν τη σημασία και την αξία που έχει ένα ταξίδι προς την «απέναντι όχθη».

Περιεχόμενα

I. Οι τρεις Πειρασμοί του Ιησού στο...εντατικό Φροντιστήριο της Ερήμου (Μτ 4,1-16).

II. Η «Γαλιλαία των Εθνών» (Μτ. 4, 12-18).

III. Μαθητές και Μαθήτριες του Ιησού (Μκ 3, 13-19. Λκ. 8, 2-3).

IV. Γεννησαρέτ: ένας τόπος δράσης του Ιησού.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (Ακούγοντας δέκα επί δύο): τραγούδι «ο Προσκυνητής» (Στίχοι-Μουσική: Αλκίνοος Ιωαννίδης)

Εννοιολόγηση:

1. «Το βασιλείο του Ηρώδη Αντίπα». Χάρτης από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8924). Εντοπίζονται οι περιοχές του βασιλείου, τα κυριότερα κέντρα και οι κύμες δράσης του Ιησού.

• 2. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου με θέμα: «Η Γαλιλαία των εθνών».

3. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου με θέμα «Τα αρχαιολογικά ευρήματα της Καπερναούμ».

4. Ιδεοθύελλα με την έννοια «Η αλεπού Ηρώδης Αντίπας».

Αναλύοντας:

• 1. Δραματοποίηση: Κάτοικοι της Καπερναούμ συζητάνε για την παραμονή στην πόλη τους του Ιησού και των μαθητών του.

2. Θετικό-Αρνητικό: Οι Ζηλωτές στην κοινωνία της Γαλιλαίας του Ιησού.

3. Κύκλος του κουτσομπολιού: Συζήτηση για τον χαρακτηρισμό του Ηρώδη Αντίπα ως «αλεπού» από τον Ιησού.

Εφαρμόζοντας:

1. Κάνοντας θεολογία με τα παιδιά: Ο ρόλος των ταπεινών στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία των ανθρώπων.

2. Με βάση τη συλλογή φωτογραφιών «Η λίμνη Γεννησαρέτ ή λίμνη της Γαλιλαίας» του «Φωτόδεντρου» (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8963>), δημιουργία μίας καινοτόμου δράσης με θέμα τα χαρακτηριστικά της Γεννησαρέτ.

3. Η τάξη επισκέπτεται έναν προσφυγικό καταυλισμό που βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του σχολείου.

Συζήτηση με τα παιδιά του καταυλισμού και καταγραφή των αναγκών τους. Συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις που μπορούν να κάνουν ποιοτικότερες της συνθήκης διαβίωσης.

18η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Καθ' οδόν με τον Χριστό συζητώντας:

Ματιές στη Βασιλεία των Ουρανών

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να αναγνωρίζουν τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό ως διδάσκαλο, που προσλαμβάνει δημιουργικά την καθημερινότητα για να τη φωτίσει «διαφορετικά».

β) Να προσεγγίζουν τη ζωή του Κυρίου ως την κατεξοχήν Παραβολή, επισημαίνοντας και εκτιμώντας τον συνδυασμό λόγου και πράξης.

γ) Να «μεταφράζουν» στη γλώσσα τους το κεντρικό σημείο της διδασκαλίας του Ιησού, τη Βασιλεία των Ουρανών, και να περιγράφουν την υπαρξιακή διάσταση που δύναται να έχει η Κυριακή Προσευχή στη ζωή του ανθρώπου.

ε) Να εξηγούν την ανθρωπολογική και θεολογική σημασία της τριλογίας των παραβολών του Χαμένου.

στ) Να αιτιολογούν την αντίδραση του πλήθους, της οικογένειας, των μαθητών στο κήρυγμα του Ιησού.

Περιεχόμενα

I. «Ηγγικεν...» (Έφθασε ήδη/Έρχεται σύντομα;) Η Βασιλεία του Θεού/«των Ουρανών» (Μκ 1,14-15). (Λκ 17, 20-21).

II. Η «προγραμματική Ομιλία» στη Συναγωγή της Ναζαρέτ (Λκ 4).

III. Επί του όρου Ομιλία - «Ηθική των ηλιθίων»; (Μτ 5-7· πρβλ. Λκ 6).

IV. Παραβολές... «για να μη βλέπουν ενώ βλέπουν! [...]»: Όλη η παρουσία του Κυρίου ως μια Παραβολή (Μκ 4,33-34)· (Μτ 13,10-16. 34-35).

V. Η τριλογία των παραβολών της αναζήτησης του ... Χαμένου (Λκ 15,1-32).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. TWPS: «Μύθος», «Παραμύθι», «Παραβολή».

2. Καρέκλα αφήγησης: Ένας μαθητής αφηγείται μία ιστορία που σχετίζεται με τη σχολική καθημερινότητα. Στη συνέχεια, μετά από συζήτηση, παρουσιάζεται ως παραβολή.

Εννοιολόγηση:

1. Καινοτόμος δράση με θέμα: «Μύθοι και Παραβολές. Ομοιότητες και διαφορές».

2. «Παγωμένη» εικόνα: Ισραηλίτες ακούνε τον Ιησού στη Συναγωγή της Καπερναούμ.

• 3. Λογισμικό «Οι αλήθειες που δίδαξε ο Χριστός» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7670). Βασικά επικεντρώνεται στην «Επί του Όρους Ομιλία». Περιέχει υλικό για το κήρυγμα του Ιησού, αναλύει τον όρο «Βασιλεία του Θεού» και συνοδεύεται από ασκήσεις εμπέδωσης.

• Διάγραμμα: «Οι παραβολές του Ιησού». Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9236)

Αναλύοντας:

• 1. Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα: «Ήταν εύκολο να κατανοηθούν οι παραβολές του Ιησού από το ακροατήριό του;».

2. Χάρτης εννοιών (Εννοιολογικός χάρτης): «Η Βασιλεία του Θεού»

3. Βάζοντας τίτλους στις ενότητες της παραβολής του Σπλαχνικού Πατέρα.

4. Κύκλος του κουτσομπολιού: Οι αντιδράσεις του πλήθους στο κήρυγμα του Ιησού.

Εφαρμόζοντας:

1. Επίλυση προβλήματος: Τι σημαίνει η «Βασιλεία του Θεού» για κάθε μαθητή ξεχωριστά

19η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Τι προσφέρει τελικά ο «θαυματοποιός» Χριστός;

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να εξηγούν και να ερμηνεύουν τις πράξεις του Χριστού όχι ως θαύματα αλλά ως δυνάμεις και ως σημεία.

β) Να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά αυτών των θεραπευτικών δυνάμεων σε συνδυασμό με τον λόγο και τη μαθητεία του Χριστού, αναδεικνύοντας τις προϋποθέσεις και εντοπίζοντας τη «μεθοδολογία» των δυνάμεών του.

δ) Να αναλύουν το θεολογικό νόημα της τριλογίας των δυνάμεων του Χριστού, όπως αυτές περιγράφονται στο Μκ 5-6, και να διατυπώνουν με επιχειρήματα την προσωπική τους άποψη επ' αυτού.

ε) Να συγκρίνουν και να αξιολογούν τις ποικίλες αντιδράσεις στις δυνάμεις του Χριστού.

Περιεχόμενα

I. Ο Χριστός ΔΕΝ έκανε «θαύματα» αλλά Δυνάμεις - Σημεία.

II. Θεός και Αρρώστια: Ο εκ γενετής τυφλός (Ιω 9,35-38 πρβλ. Ιώβ).

III. Τα χαρακτηριστικά της ψυχοσωματικής θεραπείας που προσφέρει ο Κύριος.

IV. Οι αντιδράσεις: Το Σάββατο για τον άνθρωπο ή ο άνθρωπος για το Σάββατο; (Μκ 2, 23-28).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. TPS: «Σκέψεις και συναισθήματα όταν χρησιμοποιούμε τη λέξη "θαύμα"».

2. Ιδεοθύελλα με την πρόταση: «θαύματα του Χριστού».

Εννοιολόγηση:

1. Καρέκλα αφήγησης: Ένας μαθητής επιλέγει και αφηγείται ένα θαύμα του Ιησού.

2. Παιχνίδι ρόλων: Η Ανάσταση της κόρης του Ιαείρου.

3. Σταυρόλεξο: Η Ανάσταση της κόρης του Ιαείρου (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7085).

Αναλύοντας:

1. Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα: Γιατί οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι αντιδρούσαν στα θαύματα του Ιησού;

• 2. TPS με θέμα: «Γιατί ο Ιησούς έκανε συγκεκριμένα θαύματα».

3. Διάγραμμα: Τι είναι τα θαύματα του Ιησού. Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9230).

• 4. Εννοιολογικός χάρτης με την έννοια «θαύματα».

• 5. Εικαστική δραστηριότητα: Αναπαριστώντας ένα θαύμα του Χριστού με μία ζωγραφιά.

•

Εφαρμόζοντας:

1. Επίσκεψη στον Ι. Ναό της ενορίας που βρίσκεται το σχολείο. Με τη βοήθεια του εφημέριου η τάξη «ανακαλύπτει» εικόνες και τοιχογραφίες με θέμα τα θαύματα του Χριστού και τις καταγράφει.

• 2. Άσκηση αντιστοίχισης από το «Φωτόδεντρο»: Η σημασία των θαυμάτων του Ιησού (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8896).

20η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Από τη Μεταμόρφωση στην... παραμόρφωση;

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να συνδέουν το γεγονός της Μεταμόρφωσης του Χριστού με το ερώτημα «τίνα με λέγουσιν οι ανθρωποι είναι;».

β) Να συσχετίζουν θεολογικά την ανάβαση του Χριστού στο άγνωστο όρος της Μεταμόρφωσης με την κάθοδό του στην κοιλάδα του κλαυθμώνος και τη συνάντησή του με τον «παραμορφωμένο γιο».

δ) Να εξηγούν για ποιον λόγο καθ' οδόν προς το όρος της Σιών ο Χριστός, προβάλλοντας ως μοντέλο ένα άσημο παιδί, ανατρέπει τις τυραννικές εξαρτήσεις του ανθρώπου.

ε) Να διακρίνουν τον λόγο για τον οποίον, σύμφωνα με τη σχετική βιβλική διήγηση, αυτοί που έχουν την όραση, τελικά δεν «βλέπουν», ενώ οι τυφλοί καθίστανται αληθινοί μαθητές του Χριστού.

στ) Να αναδεικνύουν τη θεολογική σημασία και τον συμβολισμό που κομίζει η Ανάσταση του Λαζάρου.

Περιεχόμενα

I. Από τις δημοσκοπήσεις...περί της Ταυτότητας του Ιησού Χριστού στην Μεταμόρφωση (Μκ 8-9).

II. Ο Μεταμορφωμένος Υιός κατηγορεί για να συναντήσει τον παραμορφωμένο γιο (Μκ 9).

III. Το Οδοιπορικό του Κυρίου προς τα Ιεροσόλυμα:

α. Το παιδί ως «μοντέλο ζωής - ήθους» για τους μαθητές (Μκ 9, 37)· (Μκ 10, 14-15).

β. Ο αρχιτελώνης Ζακαχάιος (Λκ 19, 1-10).

γ. Ο τυφλός Βαρτιμαίος (Μκ 10, 46-52).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. Ιδεοθύελλα με τη λέξη: «Μεταμόρφωση».

Εννοιολόγηση:

1. Εννοιολογικός χάρτης: Οι Γραφές για το Μεσσία.

2. Παιχνίδι ρόλων: Το ερώτημα για το φόρο στον Αυτοκράτορα.

• 3. Σταυρόλεξο: Η Μεταμόρφωση του Χριστού. Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7083).

Αναλύοντας:

1. «Παγωμένη» εικόνα: Η αντίδραση των Μαθητών στη Μεταμόρφωση του Χριστού.

2. Τοποθέτηση απέναντι στο κείμενο: Οι μαθητές τοποθετούνται απέναντι στο ερώτημα για το φόρο στον Αυτοκράτορα.

3. «Επ' αυτού θα είχα να πω...»: Ποιος είναι ο ρόλος του Μεσσία;

• 4. Η Μεταμόρφωση του Χριστού. Οι πρωταγωνιστές του γεγονότος. Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9357).

•

Εφαρμόζοντας:

1. Εφημερίδα τοίχου: Πως θα γραφόταν σε εφημερίδα το γεγονός της Μεταμόρφωσης.

2. Ζωγραφική: Οι μαθητές ζωγραφίζουν το γεγονός της Μεταμόρφωσης.

• 3. Δράση με θέμα: «Πως γιορτάζει η Εκκλησία μας τη Μεταμόρφωση του Χριστού»

21η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο): Ιδού ο άνθρωπος!

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να αντιπαραβάλλουν τη «θριαμβευτική» είσοδο του Χριστού στην Ιερουσαλήμ πάνω σε όνο προς την εντυπωσιακή είσοδο των εκπροσώπων της «Ρώμης» πάνω σε άρμα, και να συνδέουν τις διαπιστώσεις τους αυτές με την εκδίωξη στον Ναό των «εμπόρων» της θρησκείας.

β) Να κατανοήσουν τα «επιχειρήματα» που κινητοποιήσαν στη σύλληψη του Ναζωραίου.

γ) Να εξετάζουν τη σημασία του Μυστικού Δείπνου, της προδοσίας του Ιούδα και της σύλληψης του Χριστού στο Όρος των Ελαιών.

δ) Να διατυπώνουν με επιχειρήματα την προσωπική τους άποψη αναφορικά με τη δίκη του Ιησού Χριστού από το Μεγάλο Συνέδριο, την προδοσία του Ιούδα και του Πέτρου όπως και τη σταυρική καταδίκη που διατάσσει ο Πόντιος Πιλάτος αφού «νίψει τας χείρας».

ε) Να εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους για τον πόνο και την εγκατάλειψη που βιώνει ο Ιησούς Χριστός πάνω στο Σταυρό, συγκρίνοντας και αντιπαραβάλλοντας τον σταυρικό αυτό θάνατο με το τέλος του Σωκράτη.

στ) Να αποδομούν με επιχειρήματα τους παρακάτω «μύθους»:

i. ο Χριστός θυσιάστηκε για να ικανοποιήσει τη θεία δικαιοσύνη·

ii. το κρέμασμα ενός εξωτερικού «Ιούδα» είναι αναγκαίο προκειμένου να λειτουργήσει ως αποδιοπομπαίος τράγος·

iii. ο Ιούδας ως «κουρδισμένο» εργαλείο του Θεού·

iv. το σύμβολο του Σταυρού ως κόσμημα·

v. το σύμβολο του Σταυρού ως εργαλείο ελέγχου (και κατακρίσης) των άλλων.

Περιεχόμενα

I. Ο Ιησούς πλένει τα πόδια των μαθητών του (Ιω 13, 1-15).

II. Ο «πασχάλιος» Μυστικός Δείπνος (Μκ 14, 22-25).

III. Η προδοσία του Ιούδα και η άρνηση του Πέτρου. Μεταμέλεια ή μετάνοια; (Μκ 14,10-11)· (Μκ, 14, 66- 72).

IV. Ο Ιησούς διαλέγεται με τον Πιλάτο περί της Αλήθειας (Ιω 18,36-38).

V. Ο Σταυρός του Χριστού: Η δύναμη του Θεού!

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. TPS: «Σκέψεις και συναισθήματα πάνω στη φράση "Όταν ένας άνθρωπος σηκώνει τον σταυρό του..."».

2. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: Headlines): πάνω σε φωτογραφίες όπου απεικονίζονται δύσκολες καταστάσεις ή προβλήματα που βιώνει ο σύγχρονος άνθρωπος, οι μαθητές γράφουν μία πρόταση ξεκινώντας με τις λέξεις «Το να σηκώνεις κανείς τον σταυρό του, σημαίνει ότι...».

Εννοιολόγηση:

1. Καρέκλα αφήγησης: Η είσοδος του Χριστού στην Ιερουσαλήμ. Οι αντιδράσεις του πλήθους.

• 2. Σταυρόλεξο: «"Λάβετε φάγετε..." - Ο Μυστικός Δείπνος και η συμφωνία του Ιούδα για την παράδοση του Ιησού».

3. Χάρτης εννοιών με θέμα: «Ο Μυστικός Δείπνος».

4. Η σύλληψη του Ιησού. Δημιουργία διαγράμματος του επεισοδίου, έχοντας ως πρότυπο τη σχετική δραστηριότητα του «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9235).

• 5. Ιδεοθύελλα με την έννοια: «κατηγορίες κατά του Ιησού».

Αναλύοντας:

1. TPS με θέμα: «Η στάση των Ιουδαίων της Ιερουσαλήμ απέναντι στον Ιησού Γιατί τον επευφημούσαν κατά την

είσοδό του στην πόλη, και κατόπιν ζητούσαν να σταυρωθεί».

2. Δραματοποίηση: Τα αισθήματα του Ιούδα, όταν προδίδει τον Διδάσκαλο.

3. Δραματοποίηση: Η άρνηση του Πέτρου.

• 4. Διαδραστική δραστηριότητα: «Η είσοδος στα Ιεροσόλυμα και η εκδίωξη των εμπόρων από τον Ναό με μορφή διαλόγου». Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9380).

• 5. Δραστηριότητα αντιστοίχισης: «Οι δικαστικοί κανόνες του Μεγάλου Συνεδρίου. (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8968).

• 6. Κύκλος του κουτσομπολιού: Ιουδαίοι συζητάνε για την ανάκριση και την καταδίκη του Ιησού από τον Πιλάτο.

• 7. «Παγωμένη» εικόνα: Οι Μαθητές την ώρα που συλλαμβάνουν το Χριστό.

Εφαρμόζοντας:

1. Η Σταύρωση του Χριστού στην ανατολική τέχνη (συλλογή εικόνων). Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7344). Η τάξη επιλέγει εικόνες της Σταύρωσης και τις σχολιάζει.

2. Επίσκεψη στον εφημέριο της ενορίας που βρίσκεται το σχολείο. Συζήτηση μαζί του για τα Δώδεκα Ευαγγέλια, που διαβάσει η Εκκλησία μας το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης.

3. Δημιουργία από όλη την τάξη κειμένου με θέμα « Η εκδίωξη των εμπόρων από το Ναό»

22η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Μια νέα αρχή... από τον Τάφο τον κενό!

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να επισημαίνουν ότι ο Χριστός πάνω στον Σταυρό εκούσια παρέδωσε το Πνεύμα στον Πατέρα, συγχωρώντας και κορυφώνοντας την Αγάπη του, και δημιουργώντας από την πλευρά του την «νέα Εύα», την Εκκλησία.

β) Να εκτιμούν το πόσο σπουδαία και ταυτόχρονα ριψοκίνδυνη ήταν η απόφαση των δύο «κρυφών» μαθητών να κηδέψουν τον Χριστό.

γ) Να αναδεικνύουν τη μεγάλη αγάπη που επέδειξε η Μαρία από τα Μάγδαλα και οι λοιπές μαθήτριες Μυροφόρες, καθώς την «Κυριακή» ημέρα επισκέφτηκαν τον τάφο του Χριστού «σκοτίας έτι ούσης», όταν ανέτειλε ο ήλιος.

δ) Να αναγνωρίζουν στα λόγια του Χριστού «λάβετε Πνεύμα Άγιον» (Ιω 20, 22) τη δημιουργία μιας καινούργιας ανθρωπότητας.

ε) Να εξηγούν τις διαφορές ανάμεσα στο «μή μου άπτου» προς τη Μαρία και στο «φέρε τον δάκτυλό σου ώδε» προς τον Θωμά (Ιω. 20).

στ) Να κρίνουν ότι ο κενός τάφος είναι αφετηρία μιας καινούριας αρχής και πηγή πίστης, παρότι ο Χριστός δεν εμφανίστηκε στους Σταυρωτές Του, για να μην παραβιάσει την ελευθερία τους και εξακολουθεί να φέρει στο Σώμα του τα στίγματα των παθών Του.

ζ) Να εκτιμούν και να αναγνωρίζουν ότι η πορεία προς Εμμαούς με τους δύο «άγνωστους» μαθητές παραμένει

μέχρι σήμερα για κάθε Χριστιανό μία πρόσκληση γεμάτη εκπλήξεις.

Περιεχόμενα

I. «Τετέλεσται»! Η ταφή του Ιησού από τους «κρυφούς μαθητές. (Ιω 19,38 - 42).

II. Η Μαρία από τα Μάγδαλα: Μαρτυρία της Ανάστασης στον κήπο - «μή μου άπτου» (Μκ 16, 1-8)· (Ιω 20, 11-18).

III. Η εμφάνιση του Αναστάσιου Χριστού στον δύσπιστο Θωμά και σε επτά μαθητές (Ιω 20, 25 - 21,12).

IV. Η Ανάληψη του Χριστού (Μκ 16, 19-20)· (Λκ 24, 50-53)· (Πράξ 1, 9-11).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

Βιώνοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβα: α. ακούγοντας δέκα επί δύο και β. συνδέοντας, επεκτείνοντας, προκαλώντας) με τα παρακάτω: «Αναστήτω ο Θεός» [Ύμνος (Επιλογή στίχων από την ακολουθία της Αναστάσεως) Μουσική διασκευή: Βασίλης Χατζηνικολάου] και «Πάσχα των Ελλήνων» (Στίχοι: Γιώργος Θέμελης, Μουσική: Σταύρος Κουγιουμτζής). Από το CD: Βασίλης Χατζηνικολάου, «Τα μπλουζ της ψυχής μου. Βυζαντινά ακούσματα στον 21ο αιώνα».

Εννοιολόγηση:

1. Εφημερίδα τοίχου: Καταγραφή της είδησης του κενού μνήματος του Ιησού.

2. Καρέκλα αφήγησης: Οι εμφανίσεις του Αναστημένου Χριστού στους Μαθητές του.

3. TPS με θέμα: «Η αποστολή των Μαθητών».

4. Σταυρόλεξο με θέμα «Η Ανάσταση του Χριστού». Δραστηριότητα στο «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7080).

Αναλύοντας:

• 1. Κύκλος του κουτσομπολιού. Κάτοικοι της Ιερουσαλήμ συζητάνε για τη στάση του Ιωσήφ από την Αριμαθαία σχετικά με την ταφή του Ιησού.

2. «Παγωμένη» εικόνα. Εμπρός στο άδειο μνήμα του Χριστού.

3. Μελέτη περίπτωσης. Η εμφάνιση του Αναστημένου Χριστού στο Θωμά.

Εφαρμόζοντας:

1. Ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου: Έθιμα και συνήθειες του Πάσχα.

2. Κάνοντας θεολογία με τα παιδιά: Η αξία του κειμένου του Παύλου (Α' Κορ 15,12-19) για τους χριστιανούς.

• 3. Δημιουργία κολλάζ με εικόνες των Μυροφόρων που βρίσκονται στο «Φωτόδεντρο». (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7369).

• 4. Ακρόαση του αναστάσιμου ύμνου «Χριστός Ανέστη» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/6416).

Καταγραφές των βασικών σημείων του

• 5. Σε συνεργασία με τον καθηγητή Καλλιτεχνικών δημιουργείται ψηφιδωτό με θέμα «Η Ανάσταση του Χριστού»

23η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Ιερουσαλήμ, Αθήνα, Ρώμη...

Μία πορεία που αγκαλιάζει τον κόσμο ολόκληρο!

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να αναλύουν και να αναγνωρίζουν τη σημασία που έχει η Ανάληψη του Χριστού, όχι ως απουσία αλλά ως παρουσία του Εμμανουήλ και ως δυναμική έλευση του Αγίου Πνεύματος σε κάθε άνθρωπο ξεχωριστά.

β) Να περιγράφουν τα χαρακτηριστικά της πρώτης κοινότητας των Ιεροσολύμων χωρίς ωραιοποιήσεις και εξιδανικεύσεις.

γ) Να εξηγούν ότι το μαρτύριο χάριν του κόσμου συνιστά θεμελιώδες χαρακτηριστικό της ζωής των πρώτων Χριστιανών.

δ) Να αιτιολογούν ότι ο τρίτος «στύλος» του Χριστιανισμού μετά την Ευχαριστία και τη Διακονία, είναι η Μαρτυρία.

ε) Να αναπτύσσουν την προσωπική τους άποψη σχετικά με το ότι το βιβλίο των Πράξεων του Ευαγγελιστή Λουκά δεν έχει επίλογο.

στ) Να αναδεικνύουν το γεγονός ότι η φωνή του Παύλου μέσω των Επιστολών του είναι επίκαιρη μέχρι σήμερα, και να τοποθετούνται με επιχειρήματα ως προς αυτήν την εκτίμηση.

Περιεχόμενα

I. «Σαούλ Σαούλ, τί με διώκεις;»- Η τύφλωση και η περιόδος της σιωπής (Πραξ 9,1- 19).

II. Φίλιπποι: Η πύλη του Χριστιανισμού στην Ευρώπη

III. Ο Απόστολος Παύλος στην Αθήνα.

IV. Τα γράμματα του Παύλου - κατάθεση καρδιάς!

Ενδεικτικές Δραστηριότητες.

Βιώνοντας:

1. Έντεχνος Συλλογισμός (μότιβα: α. ακούγοντας δέκα επί δύο και β. συνδέοντας, επεκτείνοντας, προκαλώντας): «Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν» Μουσική διασκευή: Βασίλης Χατζηνικολάου. Από το CD Βασίλης Χατζηνικολάου, «Τα μπλουζ της ψυχής μου. Βυζαντινά ακούσματα στον 21ο αιώνα».

Εννοιολόγηση:

1. Ιδεοθύελλα με θέμα: «Επιστολές του Αποστόλου Παύλου».

2. TPS: «Οι πόλεις που επισκέφτηκε ο Παύλος στη Β' Αποστολική περιοδεία».

• 3. Σταυρόλεξο: Η πρώτη χριστιανική κοινότητα των Ιεροσολύμων. Από το «Φωρόδεντρο».

(photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/1040)

• 4. Οι περιοδείες του Αποστόλου Παύλου. Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/1399).

5. Οι Επιστολές του Αποστόλου Παύλου. Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9182).

5. «Παγωμένη» εικόνα: Η Αποστολική Σύνοδος των Ιεροσολύμων.

Αναλύοντας:

1. Παιχνίδια ρόλων: Τα μέλη της χριστιανικής κοινότητας των Ιεροσολύμων.

2. Καρέκλα αφήγησης: «Ο Σαύλος αφηγείται το γεγονός που του άλλαξε τη ζωή του στο δρόμο για τη Δαμασκό.

3. Ρόλος στον τοίχο: Ο Παύλος μιλάει στον Άρειο Πάγο
• 4. Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης: «Η μεταστροφή του Παύλου».

• 5. Μελέτη περίπτωσης: Τι προβλήματα αντιμετώπισαν ο Παύλος και οι συνοδοί του στην Α' Αποστολική περιοδεία;

•

Εφαρμόζοντας:

1. Εκπαιδευτική εκδρομή στους Φιλίππους. Επίσκεψη-ξενάγηση στον χώρο όπου φυλακίστηκε ο Απόστολος Παύλος.

2. Δημιουργία κολλάζ με χάρτες της Αθήνας της εποχής της επίσκεψης του Παύλου.

24η Διδακτική Ενότητα (1 δίωρο):

Το ταξίδι συνεχίζεται... Η Αποκάλυψη του Ιωάννη

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση:

α) Να αναλύουν το φαινόμενο του αποκαλυπτισμού, επισημαίνοντας ότι αυτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την κρίση της ιστορίας του κόσμου αλλά και με την προσωπική κρίση του καθενός.

β) Να εξηγούν το λόγο για τον οποίον το τελευταίο βιβλίο της Αγίας Γραφής, δεν περιλαμβάνει την Αποκάλυψη του Ιωάννη ή του Αντιχρίστου, αλλά την Αποκάλυψη του Χριστού.

γ) Να εντοπίζουν στο βιβλίο της Αποκάλυψης τα χαρακτηριστικά μηνύματος ελπίδας, δηλ. ενός Ευαγγελίου

δ) Με βάση τους σχετικούς συμβολισμούς της Αποκάλυψης, να μπορούν να διακρίνουν σε ποιες περιπτώσεις η Αιώνια Πόλη «λειτουργεί» ως Πόρνη, και να τοποθετούνται κριτικά με αφορμή τις εκτιμήσεις αυτές.

ε) Να συνειδητοποιούν ότι η συμμετοχή στη ζωή της Εκκλησίας αποτελεί μία Αποκάλυψη της Αποκάλυψης, τεκμηριώνοντας την άποψή τους στο γεγονός πως το συγκεκριμένο βιβλίο συνήθως δεν αποτελεί ανάγνωσμα στη θεία λατρεία.

Περιεχόμενα

I. Η έννοια της Προφητείας και του Αποκαλυπτισμού: Παρηγορία σε περιόδους ατομικής και συλλογικής κρίσης.

II. Ο Ιωάννης (αυτό)εξόριστος στην Πάτμο σε μια εποχή... «διαδικτυακή».

III. Ο Χριστός ως Μεσσίας: Το εσφαγμένο Αρνίο ανοίγει το Βιβλίο της Ιστορίας (Απ 1)- (Απ 5).

IV. Και είδον ουρανόν καινόν και γήν καινήν· [...] Ναί, έρχομαι ταχύ. αμήν, ναι έρχου, Κύριε Ίησου.»: Το αισιόδοξο μήνυμα της Αποκάλυψης (Απ 21-22)

V. Η πραγματική συμμετοχή στη λατρεία, τη διακονία και τη μαρτυρία της Εκκλησίας ως Αποκάλυψη της Αποκάλυψης.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Βιώνοντας:

• 1. Ιδεοθύελλα με τη λέξη «Αποκάλυψη»

2. TPS: «Ο Ιωάννης, συγγραφέας της Αποκάλυψης»

3. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: ακούγοντας δέκα επί δύο): «Σ' ένα κομμάτι γη στη Μεσόγειο» (Στίχοι- Μουσική: Σταμάτης Σπανουδάκης).

4. Έντεχνος Συλλογισμός (μοτίβο: Headlines): Σε φωτογραφίες που απεικονίζουν τα τεχνολογικά επιτεύγματα της παγκοσμιοποίησης, οι μαθητές γράφουν μία λεζάντα ξεκινώντας με τις λέξεις «Ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι σήμερα...»

Εννοιολόγηση:

1. «Παγωμένη» εικόνα: Ο Ιωάννης γράφει την Αποκάλυψη.

2. Σχεδιασμός χάρτη της Μικράς Ασίας που θα περιλαμβάνει τις Εκκλησίες της Αποκάλυψης.

• 3. Διάγραμμα «Οι Επιστολές της Καινής Διαθήκης και η Αποκάλυψη του Ιωάννη». Από το «Φωτόδεντρο» (photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9266).

4. Κύκλος του κουτσομπολιού: Κάτοικοι της Μικράς Ασίας συζητούν για τους λόγους που ο Ιωάννης εξορίστηκε στην Πάτμο.

Αναλύοντας:

1. Μελέτη περίπτωσης: Ένας χριστιανός της Μικράς Ασίας, που ζει την εποχή του Ιωάννη διαβάζει την Αποκάλυψη. Οι σκέψεις και τα συναισθήματά του.

• 2. Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα: Ποια επίδραση μπορεί να έχει στο σημερινό άνθρωπο η Αποκάλυψη του Ιωάννη;

Εφαρμόζοντας:

1. Καινοτόμος δράση με θέμα: «Αναζητώντας πληροφορίες στο διαδίκτυο για τις πρώτες χριστιανικές κοινότητες στο Αιγαίο και στη Μικρά Ασία».

2. «Το περιεχόμενο της Αποκάλυψης». Δραστηριότητα που θα δημιουργηθεί με "ελεύθερο" πρόγραμμα παρουσίασης ενός λογισμικού γραφείου (π.χ. OpenOffice).

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 17 Σεπτεμβρίου 2020

Η Υπουργός

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

